Ազգ
Azg
14 ՅՈՒԼԻՍ 2004 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 129(3060)

Մոսկվան կտրականապես դեմ է Թուրքիայի միջնորդությանը

ՄՈՍԿՎԱ, 13 ՅՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի ԱԳ նախարար Սերգեյ Լավրովը Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության լուծման մեջ Թուրքիայի դերի հետ կապված «կոշտ» հայտարարությամբ է հանդես եկել: Նա հայտնել է, որ շրջանցելով պաշտոնական Մոսկվային եւ գործողության դիմելով, Թուրքիան չի կարող ԼՂ հակամարտության լուծման մեջ հիմնական միջնորդի դեր ստանձնել: Հայտարարելով, որ Ռուսաստանը կարող է երկու կողմերի համար էլ ընդունելի համաձայնության երաշխավորը լինել, Լավրովը նշել է, որ Ռուսաստանը Հայաստանի ռազմական հիմնական դաշնակիցն է:

Հենվելով ռուսական մամուլի հրապարակումներին, ադրբեջանական «525-րդ» թերթը գրել է, որ Լավրովի այդ հայտարարությունը «հանկարծակիի է բերել Անկարայի խաղախագետներին»: Ռուսական մամուլը գրել է, որ Լավրովի այդ հայտարարությունը խիստ անհանգստացրել է Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարների ստամբուլյան հանդիպմանը կողմնակից ՆԱՏՕ-ի դաշնակիցներին: Ռոս լրագրողները, ըստ ադրբեջանական թերթի, գրել են, որ Կրեմլը խստորեն անհանգստացած է դեպի ՆԱՏՕ Հայաստանի կատարած քայլերից, եւ որ Ռուսաստանում միանշանակ չի ընդունվել Բաքվում անցկացված ՆԱՏՕ-ի զորավարժություններին Հայաստանի մասնակցությունը:

Առողջապահության օրենքի նախագիծը արժեւորում է պետության կարգավորիչ դերը

Եվրոպական խամիները թափանցում են նաեւ այստեղ

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Առողջապահության ազգային ինստիտուտում մայրաքաղաքի բժշկական կենտրոնների, մարզային առողջապահական վարչությունների, հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ քննարկվեց առողջապահության նախարարության հեղինակած առողջապահության օրենքի նախագիծը: Նախագիծը ներկայացրեց առողջապահության փոխնախարար Թաթուլ Հակոբյանը:

Խորհրդաժողովի նպատակը ոլորտի մասնագետների մասնակցությամբ առողջապահական խաղաղականության դրույթների համատեղ մշակումն է, քանի որ նոր օրենքը հանգուցային նշանակություն է ունենալու վաղուց բարելավումների կարիք զգացող օրենսդրական դաշտում:

Մինչ այժմ՝ 1992, 1996, 1998 թվականներին դաշտը կարգավորող 3 օրենք է ընդունվել՝ դեղորայքի, բժշկական օգնության ու սպասարկման, հիգիենիկ-համաճարակային ոլորտների վերաբերյալ: Այդ օրենքների ու օրենսդրական ակտերի բացում դրույթներ, իշխանության ապակենտրոնացման պայմաններում, ժամանակավրեպ դարձան:

Տես էջ 2

Վլադիմիր Ռուշայլոն Երեւանում

ARMINFO

Երբ իր նոր պաշտոնում առաջին անգամ, տարածաշրջանային այցի շրջանակում Երեւան ժամանեց ԱՊՀ գործադիր քարտուղար Վլադիմիր Ռուշայլոն: Նրան ընդունել է ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Քննարկվել են սեպտեմբերին Աստանայում կայանալիք ԱՊՀ անդամ երկրների ղեկավարների խորհրդի նիստի օրակարգի հարցեր:

Զրուցակիցները մտքեր են փոխանակել նաեւ ԱՊՀ գործադիր կոմիտեի աշխատանքը կանոնակարգող որոշ կազմակերպական հարցերի, մասնավորապես տարբեր կառույցների ու գործկոմի կառուցվածքի բարեփոխումների վերաբերյալ:-0-

Վլադիմիր Ռուշայլոյին ընդունել է նաեւ ՀՀ ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանը:

ՄԵՆՔ ԵՎ ՆՐԱՆՔ

Թուրքիան հրաժարվում է ԵԱՀԿ-ի նախագահությունը ստանձնելուց

«Հայկական դիվանագիտության կարեւոր հաղթանակներից կարելի է համարել այն, որ թուրքական կառավարությունը հրաժարվեց 2007 թ. ԵԱՀԿ-ի նախագահությունը ստանձնելուց», գրում է «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ **Հարութ Սասունյանը**՝ մեջբերելով վերջերս Վաշինգտոնում ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի արած հայտարարությունն այն մասին, թե Հայաստանն իր «վետոյի» իրավունքը կօգտագործի Թուրքիայի թեկնածության դեմ:

Այնուհետեւ նա շարունակում է. «Թուրքական կառավարությունն անցյալ շաբաթ պաշտոնապես հայտնեց ԵԱՀԿ-ին, որ հրաժարվում է 2007-ի նախագահական թեկնածությունից: Ակներեւաբար Թուրքիան չի ցանկանում նվաստացած զգալ համաշխարհային հասարակության առջեւ՝ պաշտոնական քվեարկության ժամանակ Հայաստանի կողմից «վետոյի» օգտագործման դեպքում: Այս անակնկալ քայլը նշանակում է, որ Հայաստանին ճնշելու Մ. Նահանգների եւ Թուրքիայի ջանքերը ձախողվել են, եւ որ Հայաստանն ամուր կանգնած է իր դիրքորոշման վրա: Դրանով նաեւ նրանք (թուրքերը) երեւի հասկացնում են, որ նպատակ չունեն մոտ ապագայում դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու Հայաստանի հետ:

Առավել սուր բացատրությամբ՝ թերեւս Թուրքիան չի ցանկանում, որ Եվրոմիության ճնշումների տակ Հայաստանի նկատմամբ իր հետագա դրական քայլերը համաշխարհային հասարակությունը դիտի որպես Հայաստանի վետոյի սպառնալիքի առջեւ տեղի տալու դրսեւորումներ:

Ժամանակը ցույց կտա, թե մեկնաբանություններից ո՞րն է ճիշտ: Այնուամենայնիվ, Հայաստանի սպառնալիքը դիվանագիտական խելացի քայլ էր, որ հետագայում նորանոր դիվիդենտներ կբերի: Սա նաեւ ցույց է տալիս, որ Հայաստանի արտաքին քաղաքականությունն ուժի եւ ոչ թե թուլության դիրքերից պետք է վարել: Աշխարհը հարգում է ուժեղներին այնքան ժամանակ, որ ղեկավարները չչարաշահեն ուժը եւ գիտակցեն հասցասակամության իրենց սահմանը», գրում է Սասունյանը:

Յապոնչիկին ազատում են

ՄՈՍԿՎԱ, 13 ՅՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսաստանյան լեգենդար քրեական հեղինակություն Վյաչեսլավ Իվանկովը, մականունը՝ Յապոնչիկ, կարող է դուրս գալ ամերիկյան բանտից արդեն իսկ այսօր: Այս մասին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին հայտնել է Ալլենվուդ քաղաքի մոտ գտնվող (Փենսիլվանիայի նահանգ) խիստ ռեժիմի բանտի ներկայացուցիչ Նորբալ Վասկուեսը:

Անցած շաբաթ հայտարարվել էր, որ հռչակավոր «օրենքով գողին» ազատ են արձակելու հուլիսի 14-ին: Իվանկովը գրեթե տասը տարի նստած էր դրամաշորթության եւ կեղծ ամուսնություն կնքելու ճանապարհով ԱՄՆ անօրինական մուտք գործելու մեղադրանքով: Վասկուեսը հրաժարվել է հայտնել ազատ արձակման օրվա փոփոխության պատճառները:

Մոսկվայի դատախազությունում անցած շաբաթ հայտնել են, որ «հատուկ ծառայությունների ներկայացուցիչների մակարդակով արդեն համաձայնություն կա», որ Իվանկովը ռուսական իշխանություններին կհանձնվի ամերիկյան բանտում պատիժը կրելուց անմիջապես հետո: Նա մեղադրվում է մոսկովյան ռեստորաններից մեկում Թուրքիայի երկու քաղաքացիների սպանության մեջ:

Իվանկովը ձերբակալվել էր ԱՄՆ-ում 1995 թվականի հունիսին եւ դատապարտվել 115-ամսյա բանտարկության (9 եւ կես տարի): Սակայն լավ վարքի համար ամերիկյան իշխանությունները պատրաստ էին նրան բաց թողնել ավելի վաղ, «ներելով» նշանակված ժամկետի 10 տոկոսը (11 եւ կես ամիս): Ապրիլին բանտում տեղի էր ունեցել ընդհարում, որին մասնակցել է եւ Իվանկովը: Ենթադրվում էր, որ Յապոնչիկը ծեծկռտուքից հետո պետք է բանտից դուրս գար միայն մեկ տարի անց:

Դոլարի անկումը կշարունակվի մինչեւ տարեվերջ

Բանկերի միության տնօրենի կարծիքով

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՅՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մինչեւ տարեվերջ Հայաստանում դոլարի փոխարժեքի նվազումը հայկական դրամի նկատմամբ կշարունակվի: Այս կարծիքը հայտնեց Հայաստանի բանկերի միության գործադիր տնօրեն Վլադիմիր Բադալյանը: Նշենք, որ ՀՀ կենտրոնական բանկի տվյալներով այս տարվա ընթացքում դոլարն արժեզրկվել է մոտ 5,6 տոկոսով. հուլիսի սկզբին դոլարի նկատմամբ դրամի փոխարժեքը կազմել է 533,98, մինչդեռ հունվարի սկզբին այն եղել է 563,1 դրամ:

Ըստ Վ. Բադալյանի, դրամի արժեւորման հիմնական պատճառը շուկայում դոլարի քանակի ավելացումն է՝ Հայաստան ներհոսող տրանսֆերտների ծավալները տարեցտարի աճում են (ներկայումս դրանք տարեկան կազմում են մոտ 600 մլն դոլար): Դրա արդյունքում դրամի գնողունակությունը պետք է բարձրանար, մինչդեռ, որքան էլ տարօրինակ է, գները Հայաստանում աճում են: Վ. Բադալյանի կարծիքով, դրա հիմնական պատճառն այն է, որ այդ դրամական հոսքերը հանրապետության ներսում կատարված աշխատանքի արդյունք չեն. ապրանքային շուկան մնում է նույնը, իսկ դրամական շուկայի ծավալները, այդ «չաշխատած փողերի» հաշվին, հետզհետե աճում են:

ՈՒԵՖԱ-Ի ԳԱՎԱԹ

Վախկոտ մարտավարության տխուր հետեւանքը

Երբ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարում «Միկան» սեփական հարկի տակ հյուրընկալել էր հունգարական «Հոնվեդին»: Թեեւ մրցակիցն իր խաղամակարդակով զգալիորեն զիջում էր «Միկային», սակայն դաշտի տերերին այդպես էլ չհաջողվեց հաջողության հասնել: Դրա հիմնական պատճառը թիմի ընտրած զգույշ մարտավարությունն էր: Ողջ խաղի ընթացքում «Միկային» չհաջողվեց լրջորեն սպառնալ մրցակցի դարպասին: Այնպիսի տպավորություն էր, որ ֆուտբոլիստները հիմնականում մտածում էին սեփական դարպասն անառիկ պահելու մասին, ուստի մեծ ուժեր էին կենտրոնացրել պաշտպանությունում: «Միկայի» մարզիչներն էլ խաղի ընթացքում ոչ մի անգամ իրենց սաներին ակտիվ գործողությունների դիմելու կոչեր չարեցին՝ կարծես ապացուցելով, որ խնդիր էր դրվել անառիկ պահել սեփական դարպասը: Սակայն դա էլ, ցավոք, «Միկային» չհաջողվեց: Ավելացված ժամանակում հյուրերի սուր հակագրոհը գլխի դիպուկ հարվածով ավարտեց Ադամ Չոբանկին: Կարծում ենք, խաղի նման ելքը օրինաչափ էր: Նման խաղով «Միկան» չէր կարող հաջողության հասնել:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Մոսկվայում սկսվեցին հայ-ռուսական միջկառավարական բանակցությունները

ITAR-TASS-PHOTOLURE

ՌԴ վարչապետ Միխայիլ Ֆրադկովի հրավերով Մոսկվայում է ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի գլխավորած պատվիրակությունը: Հուլիսի 13-ին ՌԴ կառավարության շենքում տեղի ունեցավ ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի եւ ՌԴ վարչապետ Միխայիլ Ֆրադկովի հանդիպումը, որը շարունակվեց նաեւ ընդլայնված կազմով՝ ՀՀ եւ ՌԴ կառավարությունների ու պատվիրակությունների անդամների մասնակցությամբ: ՌԴ վարչապետ Ֆրադկովը ընդլայնված կազմով հանդիպման ժամանակ նշեց, որ ընթացիկ տարին երկկողմ համաձայնության առումով հարուստ էր իրադարձություններով, բարձր մակարդակի փոխայցելություններով, որի վկայությունն օրերս կայացած ՀՀ նախագահի եւ արտգործնախարարի այցերին հաջորդած ՀՀ վարչապետի պաշտոնական այցն է: Պրն Ֆրադկովն ընդգծեց, որ երկու երկրների երկխոսությունը բոլոր ուղղություններով նոր բովանդակությամբ է համալրվում եւ զարգանում: Նա գոհունակությամբ խոսեց ավելացող առեւտրաշրջանառության գումարային ծավալների մասին, միաժամանակ առկա ներուժը, հնարավորությունները նկատի առնելով, այն դեռեւս բավարար չհամարելով հույս հայտնեց, որ ՀՀ վարչապետի այցը կխթանի երկկողմ համագործակցությունը:

Ընդլայնված կազմով հանդիպմանը նախարարները որոշակի պարզաբանումներ են տվել հիշված հարցերի շուրջը, առաջարկներ են ներկայացրել դրանց լուծման ուղղությամբ, անդրադարձել «Գույք պարտքի դիմաց» համաձայնագրով ամրագրված պարտավորությունների կատարման ընթացքին: ՀՀ վարչապետ Մարգարյանը նշել է, որ հայկական կողմը շահագրգռված է ՌԴ-ին փոխանցված հայաստանյան ձեռնարկությունների արագ վերագինմամբ եւ վերագործարկմամբ: ՌԴ վարչապետ Ֆրադկովը եւ հավաստեց ռուսական կողմի շահագրգռվածությունն այդ հարցում եւ նշեց, որ իրոք տրամադրված է լայն ու երկարատեւ փոխգործակցության: Միաժամանակ նա նշեց, որ նախատեսվում է տրանսպորտի նախարար Իգոր Լեւիտինին նշանակել հայ-ռուսական միջկառավարական հանձնաժողովի նախագահ եւ հույս հայտնեց, որ մինչեւ տարեվերջ հնարավոր կլինի հրավիրել հանձնաժողովի նիստ:

Հանդիպման ժամանակ երկու կողմերի նախարարները ստորագրեցին կրթության բնագավառում համագործակցության համաձայնագիր: Հանդիպման ավարտից հետո երկու երկրների վարչապետները պատասխանեցին լրագրողների հարցերին:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ,
Մոսկվա

Վրաստանը, Սիրիան, Թուրքմենստանը, Բուլղարիան եւ Իրաքը Հայաստանում չունեն դեսպաններ

Երեւանում Վրաստանի դեսպանությունից երեկ տեղեկացանք, որ հարեւան հանրապետությունը Հայաստանի համար դեռեւս դեսպանի համար թեկնածու չի գտել: Նախկին դեսպան Նիկոլոզ Նիկոլոզիշվիլու՝ Սամցխե-Ջավախքում նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլու լիազոր ներկայացուցիչ նշանակվելուց հետո արդեն մի ամիս Վրաստանը Հայաստանում ներկայացվում է ժամանակավոր հավատարմատարի պաշտոնով (Գեորգի Թեվզաձե): Դեսպանատնից ասացին, որ նոր դեսպանի նշանակման մասին «որեւէ ինֆորմացիա չկա»:

Աշխարհի 22 երկրներ Հայաստանում ունեն դեսպանատներ, դրանցից 5-ը ներկայացված են ժամանակավոր հավատարմատարի կարգավիճակով: Սակայն առայժմ ավելի է Երեւանում դեսպաններ չունեն Սիրիան, Իրաքը, Թուրքմենստանը եւ Բուլղարիան: Երեւանում Սիրիայի նախկին դեսպանի դիվանագիտական առաքելության ժամկետի ավարտից հետո ամենաերկար բարեկամ հանրավոր արաբական այս երկիրը ոչ մի կերպ չի կարողանում հարմար դեսպան ընտրել: Այժմ գործերի հավատարմատարը Ղասան Ղասանն է, իսկ դեսպանությունից ասացին, որ չգիտեն, թե երբ կնշանակվի նոր դեսպան:

Ի դեպ, Սիրիայում Հայաստանը եւս ներկայացված է գործերի հավատարմատարի մակարդակով: Նախկին դեսպան, պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի եղբայր Լեւոն Սարգսյանի Երեւան վերադառնալուց հետո դեսպանի պարտականությունները կատարում է Յուրի Բաբախանյանը, որը ժամանակին Իրաքում Հայաստանի հավատարմատարն էր:

Իրաքի պարագան հասկանալի է: Ամերիկացիների կողմից այս երկրի օկուպացումից հետո Երեւանում Իրաքի դեսպանը հեռացավ Հայաստանից (Սադամ Հուսեյնի տապալումից հետո Իրաքի բոլոր դեսպանատները դադարեցրին գործունեությունը), դեսպանատունը առայժմ փակ է: Հունիսի 28-ին ամերիկացիները իշխանությունը հանձնեցին իրենց իսկ ձեւավորած Իրաքի ժամանակավոր կառավարությանը: Ինչպես Երեւանում Իրաքի դեսպանատան, այնպես էլ Բաղդադում Հայաստանի դեսպանատան հեռախոսները չեն պատասխանում: Հայաստանաբար մոտ ապագայում Իրաքում Հայաստանի դեսպանատան գործունեությունը կվերականգնվի: Այդ ուղղությամբ այժմ քայլեր են ձեռնարկվում, երբ այդ երկրի կառավարությունը ընդունակ կլինի ապահովել օտարերկրյա դիվանագետների անվտանգությունը, Բաղդադում Հայաստանի դիվանագիտական առաքելությունը կվերականգնվի:

Երեւանում դեսպան չունի նաեւ Թուրքմենստանը: Նախկին դեսպան Թոյլի Կուրբանովի «անհետացումից» հետո (խոսակցություններ էին տարածվում, որ նա փախչելով ապաստան է խնդրել եվրոպական երկրներից մեկում) Աշգաբադը Հայաստանում դեռեւս չի շտապում նոր դեսպան նշանակել: Ժամանակավոր հավատարմատարի պարտականությունները կատարում է դեսպանության առաջին քարտուղար Մերդար Դուրդիեւը:

Ս. Հ.

Ոստիկանությունը ծեծկռտուքի մասին, իբր, հստակ տեղեկություն չունի

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես հաղորդել էր «Առավոտ» հեռուստաընկերությունը հուլիսի 12-ին, Հայաստանի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ Միխայել Հարությունյանի որդին՝ Արտեմ Հարությունյանը, իր ընկերոջ հետ դիսկոտեկում կենցաղային հողի վրա ծեծի է ենթարկել երեք անձի, որոնցից մեկը ԱՄՆ քաղաքացի է, եւ երկու աղջիկների: Ըստ այդ աղբյուրի, երեքն էլ տեղափոխվել են հիվանդանոց, ընդ որում մեկը կարող է քթի վիրահատության ենթարկվել:

«Գոլոս Արմենիի» թերթն իր հերթին տեղեկացնում է, որ ծեծի ենթարկված ամերիկացու անունն է Դեյվիդ Բեկկեր, վերջինս ցանկացել է պաշտպանել իր հարսնացուին եւ նրա քրոջը, որոնց վրա հարձակում էր կատարվել բարում: Չհաջողվեց ճշտել միջադեպի մանրամասները ՀՀ ոստիկանությունից. այստեղ հայտնեցին, որ ոստիկանությունում ամփոփագրում չկա «հստակեցված եւ ամբողջական տեղեկություն այդ միջադեպի մասին»: Մինչդեռ, «Գոլոս Արմենիի» թերթի տեղեկության համաձայն, գործով քննությունը վարում է ոստիկանության Կենտրոնի եւ Նորք-Մարաշ համայնքների բաժինը:

ՄՈՏԵՔՍՏԵՐ

Արտառոց հրաման

Երեկ ստացանք Երեւանի Սբ. Զորավոր եկեղեցու ծխական խորհրդի արտահերթ նիստի արձանագրությունը եւ դրան կցված՝ Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Նավասարդ եպս. Կճոյանի թիվ 52 հրամանի պատճենները: Առաջինից պարզվում է, որ հուլիսի 11-ին խորհրդում քննարկվել եւ անվստահություն է հայտնվել ծխական խորհրդի ատենապետ Խաչիկ Ստամբոլցյանին նախորդ օրն «Առավոտ» հեռուստատեսությամբ «Ընդդեմ սոցիալական քարտերի» թեմայով ելույթ ունենալու համար, իսկ երկրորդից՝ Խ. Ստամբոլցյանի՝ ծխական խորհրդի ատենապետի լիազորությունները դադարեցված համարելու վերաբերյալ:

Մեր օրերում, երբ անգամ Հռոմի կաթոլիկ եկեղեցին է սկսել հանդուրժել այլակարծությունը շատ ավելի դոգմատիկ հարցերի վերաբերյալ, տարօրինակ է թվում ծխական խորհրդի եւ, առավել եւս, առաջնորդական փոխանորդի նման վարմունքը մեզ արտառոց է թվում: Առավել արտառոց է Սրբազան հոր «հրամայում եմ» արտահայտությունը, որը մեր եկեղեցին վաղուց պետք է վտարած լիներ իր արտահայտչաձեւերից որպես սովետական աթեիստական վարչակարգի մնացորդ:

Հիշենք, որ մեր ժողովրդի մի ստվար հատվածը դեմ է սոցքարտերին, որոնց ինչ լինելը եւ հեռագայի համար ինչ վտանգ պարունակել-չպարունակելը դեռեւս հայտնի է միայն օտարերկրյա «ներդնողներին»:

Բաց ասենք, եթե մեր եկեղեցին այս հարցում նպատակ ունի հետեւողական լինելու, ապա անհրաժեշտ է, օրինակ, Մայր աթոռի Գերագույն հոգեւոր խորհրդի կողմից ազատել նույն խորհրդի եւ ՀՀ Սահմանադրական դատարանի անդամ Ռաֆայել Պապայանին, որը, ինչպես գիտեն մեր ընթերցողները, սոցքարտերի կիրառման մասին բազմաթիվ առարկություններ է արել, այդ թվում՝ հոգեւոր բնույթի:

Դեղորայքի շուկա. Մեղավորները պատասխանատվության կենթարկվեն

Հայտնի է, որ ՀՀ Նախագահի վերահսկողական ծառայությունը ուսումնասիրություններ էր անցկացնում հանրապետության դեղագործական շուկայում: Այդ ուսումնասիրությունների ընթացքում արձանագրվել են չարաշահումների ու օրինախախտումների բազմաթիվ դեպքեր, այնպես որ դրանք դարձան Նախագահի մոտ կայացած աշխատանքային խորհրդակցության քննարկման նյութ: Խոսքը վերաբերում է հասկապես բարեգործական խողովակներով ստացված դեղորայքի բաշխման, պահպանման խնդիրներին: Հանրապետության Նախագահը իրավասու մարմիններին հանձնարարել է պատասխանատվության ենթարկել օրինազանցության հեղինակներին, իսկ առողջապահության նախարարին՝ բարեգործական խողովակով ստացվող դեղերի բաշխումը եւ դրանց պահպանությունը կանոնակարգող միջոցառումներ իրականացնել:

Ինչ է ձեռնարկվել Նախագահի հրահանգներից հետո: «Ազգի» այս հարցադրմանը ՀՀ առողջապահության նախարար Նորայր Դավիդյանը պատասխանեց. «Ես համաձայն եմ Նախագահի հետ, որ հումանիտար դեղագործական շուկան պետք է կարգի բերվի, շատ թերություններ կան: Հասկապես կոմերցիոն ոլորտի խնդիրներն են շատ: Պարզապես կան մարդիկ, ովքեր չպետք է աշխատեն այդ ոլորտում: Դեղորայքի շուկայում պետական քաղաքականությունը պետք է ամբողջությամբ վերափոխել»:

Իսկ առայժմ, ըստ նախարարի, մեղավորները պատասխանատվության կենթարկվեն: Ավելի կոնկրետ ու մանրամասն պատասխաններ նա խուսափեց տալ իրավիճակը պարզաբանելուց հետո:

Ասենք, որ վերահսկողական ծառայությունը Նախագահի հանձնարարությամբ շարունակում է ուսումնասիրությունները դեղագործական շուկայում:

Կ. Դ.

Առողջապահության օրենքի նախագիծը արժեւորում է պետության կարգավորիչ դերը

Սկիզբը էջ 1

Հասկապես առանձնացված չեն առողջապահության ասպարեզում տարածքային եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունները, հստակ չեն պետական քաղաքականության սկզբունքները: Առողջապահության ասպարեզում այս ամենը հանգեցրեց անկառավարելի իրողությունների: Նոր օրենքի նախագիծը բազմաթիվ հոդվածներ ու դրույթներ է հասկացրել առողջապահության ասպարեզում պետական կարգավորիչ դերին, որն ակնկալվում է, որ պիտի իր հերթին հանգի բժշկական սպասարկման ու օգնության, որակի ու արդյունավետության բարձրացմանը:

Նոր փոփոխությունների անհրաժեշտությունն ակնհայտ է հասկապես ֆինանսավորման աղբյուրների բազմազանության պայմաններում: Ըստ նոր նախագծի, առողջապահության պետական տարեկան ծրագրերի ֆինանսավորման չափը պետք է լինի տվյալ տարվա պետական բյուջեի ծախսերի 10 տոկոսից ոչ պակաս: Փոխնախարարը հասկապես կարեւորեց նախագծի այն դրույթը, համաձայն որի առողջապահությանն ուղղված արտաբյուջեային միջոցների աճը չպետք է պետբյուջեից ֆինանսավորման կրճատման պատճառ դառնա:

Այժմ եվրոինտեգրման ճամփա ելած Հայաստանում առողջապահությունը եւ պիտի եվրոպական իր արահետը հարթի: Հիվանդի եւ բուժաշխատողների իրավունքները սահմանվել են արեւմտյան չափանիշների տեսանկյունից: Հիվանդի իրավունքները դիտարկվում են նաեւ նոր՝ սպառողի կարգավիճակում: Օրենքի նախագիծը քննարկումների է ուղարկվել հանրապետության մարզեր: Փոփոխությունների առաջարկներ ներկայացրել են միայն Սյունիքի, Կոտայքի, Շիրակի բուժաշխատողները:

Նոր օրենքի նախագծում հեղափոխական փոփոխության առաջարկ է եղել՝ օրենքի մեջ գրանցել նաեւ մարդու սեռափոխության իրավունքը:

Մի դրույթ եւս տեղ է գտել օրենքի նախագծում՝ Հայաստանում արգելվում է էվթանազիան՝ հիվանդի խնդրանքով նրա մահվան արագացումը որեւէ գործողությամբ: Սրանք, թերեւս, եվրոպական նորմերի ազդեցությունն են նաեւ առողջապահության համակարգի վրա:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

«Նյութաբանության գիտահետազոտական ձեռնարկությունը ռուսներին հանձնելը դրական քայլ էր»

Անցած մի քանի տարիներին չեռնարկությունն աշխատել է 0,1-0,6 տոկոս ծանրաբեռնվածությամբ

Նյութաբանության գիտահետազոտական ձեռնարկության (ՆԳՁ) տնօրեն **Միխայել Աբովյանը** կարծում է, որ ձեռնարկությունը ռուսներին հանձնելը դրական քայլ էր, քանի որ անցնող երեք տասնամյակների ընթացքում արտադրանքի սպառողը գերազանցապես եղել է Ռուսաստանը:

«Գույք պարտքի դիմաց» համաձայնագրով Ռուսաստանին հանձնված (բաժնետոմսերի 100 տոկոսով) հայկական հինգ ձեռնարկություններից մեկը՝ Նյութաբանության գիտահետազոտական ձեռնարկությունը գնահատվեց 350 հազար դոլար (մյուս չորսը՝ «Մարս» գործարանը՝ 56,29, Հրազդանի ՋԷԿ-ը՝ 31 մլն, կառավարման ավտոմատացված համակարգեր ԳՀԻ-ն՝ 3,37 մլն եւ մաթեմատիկական մեքենաների ԳՀԻ-ն՝ 2,75 մլն):

Համաձայնագրի ստորագրումից հետո հայկական եւ ռուսական մամուլի, քաղաքական շրջանակների արձագանքները տարբեր էին: Այսպես, ռուսական մամուլում հաճախ էր գրվում, որ համաձայնագիրը ձեռնտու էր Հայաստանին, քանի որ հայերին հաջողվեց իրենց ունեցած մոտ 100 մլն դոլար պարտքը փակել Ռուսաստանի համար անկարեւոր եւ մաշված 5 ձեռնարկություններով: Հայկական մամուլը, հակառակը, գրում էր, որ գրոշներով ռուսներին հանձնվեցին Հայաստանի համար ռազմավարական նշանակություն ունեցող 5 խոշոր ձեռնարկություններ:

Միխայել Աբովյանն ասում է, որ 350 հազարը պայմանական թիվ է: ԽՍՀՄ փլուզումից հետո հայկական ավելի խոշոր ձեռնարկություններ վաճառվել են խորհրդանշական գումարներով, որոնք մի քանի տարվա ընթացքում վաճառվել, թալանվել, փոշիացվել են: Աբովյանը կարեւորում է ոչ թե վաճառքի գինը, այլ ձեռնարկության ապագան: Խորհրդային Միությունում ՆԳՁ-ն իր տված արտադրանքի առումով մենաշնորհային դիրք ուներ: 1970 թ. ստեղծված ձեռնարկությունն արտադրում էր յուրահատուկ ապակիներ, որոնք օգտագործվում էին տիեզերագնացության, ավիացիոնության ոլորտում, ինչպես նաեւ ապակեցեմենտ, լեյկոսապֆիր, ալյումինաօքսիդային խեցեղեն, հերմետացման զոդանյութեր:

ՆԳՁ-ն ունի երեք մասնաճյուղ՝ փորձնական գործարանը 4-րդ գյուղում, Խանջյան փողոցում գտնվող 7 հարկանի մասնաշենքը եւ Չարենցի 17 հասցեում գտնվող գլխամասային մասնաճյուղը, որի մի մասը տրվել է Զարգացման հայկական գործակալությանը: Եթե այս երեք շենքերն ուղղակի վաճառվեին, ապա ստացված գումարը մի քանի անգամ կարող էր ավելի լինել, քան 350 հազարը:

Աշխատողների թիվը 80 է, նախկինում եղել է 300: Աբովյանն ասում է, որ, չնայած դժվարություններին, ՆԳՁ-ն անցնող 10-12 տարիներին երբեք կանգ չի առել, բայց աշխատել է 0,1-0,6 տոկոս ծանրաբեռնվածությամբ: «Նյութեր կան, որ մենք ենք հեղինակել, որոշ տեխնոլոգիաներ մենք ենք մշակել: Կամ՝ ապակեծոլման վառարանն ստեղծվել է հայ գիտնականների երեք սերունդների ջանքերով», ասում է Աբովյանը:

Փաստորեն, ՆԳՁ-ն պայմանականորեն կարելի է բաժանել երկու մասի՝ արտադրություն եւ գիտատեխնիկական աշխատանք (նոր տեխնոլոգիաների եւ նյութերի մշակում): «Գույք պարտքի դիմաց» համաձայնագրով Ռուսաստանի սեփականություն դարձած ՆԳՁ-ն պատկանում է Ռուսաստանի պետգույքի գործակալությանը, որն էլ իր հերթին ձեռնարկությունը կառավարման է հանձնել ավտոմատ սարքերի գիտատեխնիկական ինստիտուտին:

Ինչ ապագա է սպասում Ռուսաստանին հանձնված 5 ձեռնարկություններին, մասնավորապես ՆԳՁ-ին: Օրերս պաշտոնական այցով Մոսկվայում գտնվող Վարդան Օսկանյանն իր ռուս գործընկեր Սերգեյ Լավրովի ուշադրությունը հրավիրեց «Գույք պարտքի դիմաց» համաձայնագրով ռուսական կողմի սեփականությունը դարձած ձեռնարկությունների հնարավորինս արագ վերակենդանացման անհրաժեշտությանը՝ նկատելով, որ դա կնպաստի թե՛ ռուսական կողմի հայաստանյան տնտեսության մեջ ներդրումների ծավալի աճին եւ թե՛ մեր երկրի տնտեսության զարգացմանն ու նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը: Սա, ըստ էության, ազդանշան էր Մոսկվային, որ Երեւանն այնքան էլ գոհ չէ Ռուսաստանի դանդաղկոտությունից: Ի դեպ, Մոսկվա է այցելել Հայաստանի վարչապետը՝ ռուսական կողմի հետ քննարկելու հարցեր, որոնք առնչվում են այդ համաձայնագրին:

Միխայել Աբովյանը «95 տոկոսով վստահ է», որ ՆԳՁ-ն ռուսներին հանձնելը դրական քայլ էր, քանի որ արտադրության զարգացման հեռանկար չկար այն առումով, որ արտադրանքի սպառողը հենց Ռուսաստանն է: Իհարկե, կա նաեւ արտասահմանյան շուկա, որտեղ մտնելը, ըստ Աբովյանի, շատ բարդ է եւ պետք է ունենալ բացառիկ արտադրանք:

Բացի այդ, եթե ռուսներին հանձնելով ՆԳՁ-ի արտադրական հզորությունները վերականգնվեն, ապա դա կհանգեցնի գիտական պոտենցիալի զարգացմանը: «Վերջին մի քանի տարիներին դրամաշնորհների հաշվին գիտական պոտենցիալը զարգացել է, եւ անկախ Ռուսաստանին հանձնել-չհանձնելուց մենք զարգանալու, առաջ էինք գնալու: Բայց այս դեպքում չկար արտադրության զարգացման հեռանկարը», ասում է Աբովյանը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ավելացել են ջրամատակարարման տեւողությունը եւ... վթարները

«Երեւանի ջրմուղ-կոյուղու» (ԵՋԿ) վերջին երեք տարիների գործունեության աուդիտի արդյունքները երեկ Համաշխարհային զարգացման ծրագրի ղեկավարման գրասենյակում ներկայացրեց դանիական «Ռամբոլ» անկախ աուդիտորական կազմակերպության ներկայացուցիչ Հանս Էկեբարը: Նա մանրամասն անդրադարձավ անցած 4 տարիների ընթացքում ԵՋԿ կառավարման, ջրի որակի պահպանման եւ վերահսկման, ջրամատակարարման միջին տեւողության, պոմպերի եւ խողովակների վթարների արձագանքման, ջրաչափերի տեղադրման, չհաշվառված ջրի կրճատման, վարձավճարների հավաքման ուղղությամբ կատարած աշխատանքների արդյունքներին:

Որո՞նք են այդ արդյունքները: Նախ ջրամատակարարման տեւողության մասին: 2000 թ. 4–6 ժամի փոխարեն այն կազմում է 15 ժամ, իսկ շուրջօրյա ջուր ունի բաժանորդների 55 տոկոսը չորս տարի առաջ եղած 20 տոկոսի փոխարեն: Այդուհանդերձ, Հանս Էկեբարը հայտնեց, որ ծրագրով նախատեսված էր ջրամատակարարման միջին տեւողությունը հասցնել 18 ժամի: Փոխարենը էլեկտրաէներգիայի սպառումը նախատեսված 25 տոկոսի փոխարեն կրճատվել է 30 տոկոսով՝ 240 մլն կվտ/ժ-ից հասնելով 169 մլն կվտ/ժ: Պայմանագրային 5-րդ տարում նախատեսվում է էլեկտրաէներգիայի խնայողությունը հասցնել 50 տոկոսի, իսկ շուրջօրյա ջրամատակարարում պետք է ունենա Երեւանի բնակչության 80 տոկոսը:

Վթարների եւ նրանց արձագանքման առնչությամբ նշվեց, որ ավելացել է ինչպես պոմպերի, այնպես էլ խողովակների վթարների թիվը: Դա բացատրվեց ջրամատակարարման ցանցում ճնշման ուժեղացմամբ: Սակայն նվազել է վթարների արձագանքման տեւողությունը՝ խողովակների դեպքում 2,6-ից 1,1 օրի, պոմպերի դեպքում՝ 4,3 ժամից 1,7 ժամի:

Բաժանորդների թիվն է աճել շուրջ 40 հազարով: Վարձավճարների հավաքման ցուցանիշն ավելացել է 225 տոկոսով՝ 1,3 մլրդ դրամից հասնելով 3 մլրդ դրամի: Չորս տարվա ընթացքում ինքնահոս եղանակով մատակարարվող ջուրը 40 տոկոսից դարձել է 52 տոկոս: Այսպիսով, խնայումը կազմել է 20 տոկոս: 2000 թ. մոտ չորս հազար տեղադրված ջրաչափի փոխարեն 2004 թ. ջրաչափեր էին տեղադրել 357 բաժանորդներ:

Հանս Էկեբարը անդրադարձավ նաեւ չհաշվառված ջրի ցուցանիշներին: Դա արտադրված եւ սպառողներին հոսակորուստների ու ապօրինի միացումների պատճառով չհասնող ջուրն է: Այն կազմում է 75 տոկոս: Աուդիտորական կազմակերպության ներկայացուցիչը նշեց, որ դրա հայտնաբերումը այս ծրագրի բաղկացուցիչների մեջ չի մտնում, բայց կարծիք հայտնեց, որ այդ ջուրը հետագայում պետք է հայտնաբերվի եւ հաշվառվի, չնայած անհրաժեշտ կլինեն մեծ գումարներ:

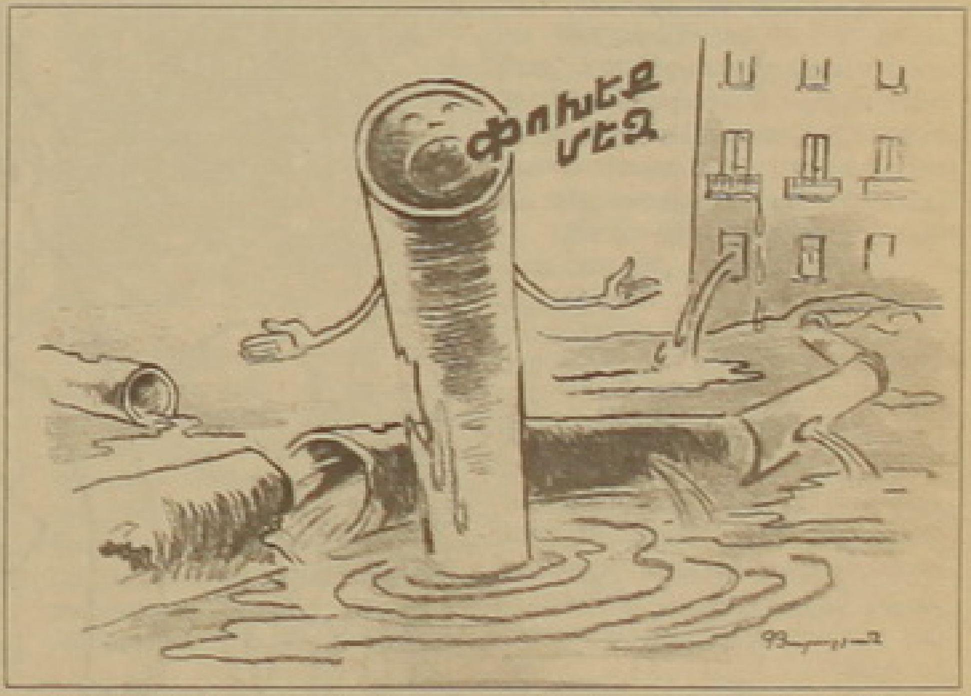

Այն հարցին, թե որքանո՞վ են արդյունավետ ծախսվել Համաշխարհային բանկի տված մոտ 30 մլն դոլար կազմող վարկային ծրագրի գումարները եւ ինչպիսի՞ն է աուդիտի եզրակացությունը խորհրդարանական հանձնաժողովի քննադատության առնչությամբ, դանիացի մասնագետը պատասխանեց, որ այդ խնդիրը իր ներկայացրած ընկերության առաքելության մեջ չի մտնում:

Երեկվա միջոցառմանը մասնակցում էին Ազգային ժողովի, կառավարության, մի շարք նախարարությունների եւ հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, Համաշխարհային բանկի երեւանյան գրասենյակի ղեկավար Ռոջեր Ռոբինսոնը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Բաց նամակ ՌԱԿ Կեդրոնական վարչութեան

Մոնրեալում լույս տեսնող ՌԱԿ «Արագայ» շաբաթաթերթը հունիսի 28-ի համարում տեղ է տվել Մոնրեալի Մելգոնյան սանուց միության հետեւյալ «Բաց նամակին», որը վերաբերում է Կիպրոսի Մելգոնյան վարժարանի փակման նկատմամբ ՌԱԿ կենտրոնական վարչության հաղորդագրությանը, որը տպագրվել էր նաեւ մեր թերթում: Հիշյալ հաղորդագրությունից հետո Մելգոնյանի խնդիրը նորանոր զարգացումներ է ապրել, որի մասին «Ազգն» արտահայտվել է քանիցս: Համենայն դեպս, հրապարակելով այդ նամակը, խմբագրությունը միանում է մելգոնյանցիներին, շեշտելով եւս մեկ անգամ, որ որեւէ նկատառում չի կարող արգելք դառնալ, որպեսզի ռամկավար մամուլը, եւ ոչ միայն, անտարբեր գտնվի Մելգոնյանի խնդրի շուրջ: Դա սովորական հարց չէ, որ կարելի լիներ անտեսել, առավել եւս՝ լռել:

Վերջում ավելացնենք, որ առանձին թղթակցությամբ Մոնրեալի սանուցը տեղեկացնում է, որ վերջերս «Զվարթ երեկո» է կազմակերպել իր անդամների եւ նրանց ընտանիքների համար, որի ընթացքում հանգանակել է 25 հազար դոլար ի նպաստ մայր վարժարանի եւ խոստացել է այս տարվա ընթացքում այդ գումարը հասցնել 75 հազարի:

Մելգոնեան կրթական հաստատութեան փակման որոշումը պաշտօնապէս յայտարարուելէն հազիւ երեք շաբաթ ետք, Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւնը հրապարակեց հաղորդագրութիւն մը, «Մելգոնեանը անցաւ պատմութեան» խորագրով: Անցեալ կատարեալ եւ ոչ իսկ՝ «պիտի անցնի պատմութեան»:

ՌԱԿ-ը ուղղակիօրէն չի քննադատեր Մելգոնեանը փակելու որոշումը, այլ թոյլ կերպով կը մտնանշէ, թէ Բարեգործականի աւանդական դպրոցականոյց հաստատութիւն մը ըլլալու ընթացքը շեղում մը կ'արձանագրէ, եւ մեծ յանձնառարական մը կ'ընէ նոյն ճակատագրին չենթարկել Բարեգործականի միւս վարժարանները:

Հաղորդագրութեան աւարտին տեղւոյս «Արագայ» շաբաթաթերթի ապրիլ 12, 2004-ի թիւին մէջ կը կարդանք հետեւեալ ծանօթագրութիւնը, աւելցուած խմբագրութեան կողմէ.

«ՌԱԿ Կեդրոնական վարչութեան որոշումով, գնոր տնօրինութիւն կը դադրեցնենք Մելգոնեանի հարցով յօդուածներու եւ թղթակցութիւններու հրատարակութիւնը...»:

Հաղորդագրութեան մէջ կը նշուի, թէ ռամկավար-ազատական մամուլը նախապէս լայն բացած էր իր էջերը արտայայտուող թէր եւ դէմ կարծիքներուն: Ճիշդ է այս հաստատումը: Սակայն հարկ է նշել, որ մինչեւ ՀԲԸՄ-ի պաշտօնական հաղորդագրութիւնը, մարտի կիսուն, կը հերքուէին բոլոր եղած յայտարարութիւնները հաստատութեան փակման եւ վաճառման մասին՝ որպէս «անհիմն տարաձայնութիւններ»: Անկեղծ, թերեւս միամիտ անհատներ, որոնք կ'ուզէին ճշմարտութիւն մը տեսնել պաշտօնական աղբիւրներու կողմէ եղած յայտարարութիւններու մէջ, ըսելիք մը չունէին:

Բուն բանավէճը սկսաւ, թերեւս փոքրիկի տարողութեամբ, պաշտօնական յայտարարութենէն ետք եւ արդարացի է ասիկա, որովհետեւ մինչ այդ փաստացի տուեալներ չկային, թէ Բարեգործականը բան մը կը յայտարարէ, սակայն անոր հակառակը կը ծրագրէ: Ուրեմն կարելի՞ է արդեօք երեք շաբաթը սեպել բաւարար ժամանակ, փակուած յայտարարել նիւթը եւ շտապով կերպով Մելգոնեանը անցընել պատմութեան:

Եթէ իրօք սպառած են վիճարկումները, ապա աւելորդ եւ անհեթեթ է կուսակցութեան մը Կեդրոնական վարչութեան որոշում յղել իր մամուլի օրգաններուն՝ արգիլել տուեալ նիւթին առնչութեամբ բոլոր գրութիւնները: Իսկ եթէ ըսելիք կայ տակաւին, ինչպէ՞ս կրնայ ռամկավար եւ ազատական սկզբունքներ դաւանող կուսակցութիւն մը արգելք հանդիսանալ կարծիքներու փոխանակման:

Բացատրութիւնը միայն մէ՛կ բան կրնայ ըլլալ: ՌԱԿ-ը կ'ուզէ խնայել Բարեգործականի Կեդրոնական վարչութիւնը յաւելեալ նուաստացումէ, խայտառակումէ, որովհետեւ քաջ յայտնի է, թէ թէր եւ դէմ կարծիքներու փոխանակման մէջ ո՛ւր պիտի թեքի նժարը:

Հայ մամուլը, թէ՛ հայրենիքի եւ թէ՛ սփիւռքի մէջ, շատ լայն կերպով անդրադարձաւ այս նիւթին՝ անվերապահօրէն քննադատելով սփիւռքի կարեւոր մէկ կրթօջախը փակելու միտումը: Մտահոգ ազգայիններ եւ ուղղադաս ռամկավարներ՝ նոյնպէս արտայայտեցին իրենց ընդվզումը, անհեռատես եւ ազգավնաս բնորոշելով Մելգոնեանը գոցելը:

Հարցերու գործընթացը, ամէն օր զարգացող նորութիւններով, ցոյց կու տայ, թէ Մելգոնեանը տակաւին շատ հեռու է պատմութեան անցած ըլլալէ, եւ վիճարկումները տակաւին հասած չեն իրենց տրամաբանական լրումին: Հայրենիքի թէ սփիւռքի հայ մամուլը կը շարունակէ իր էջերը բաց պահել Մելգոնեան կրթական հաստատութեան ճակատագրին առնչուող հարցերուն քննարկման: Պիտի խնդրէինք, որ ՌԱԿ Կեդրոնական վարչութիւնը վերանայի իր որոշումը եւ ՌԱԿ-ի մամուլը կրկին, ինչպէս միշտ, մնայ իր ազատական եւ ռամկավար սկզբունքներու պատնէշին վրայ:

ՄԱՆՐԷԱՆ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ

ՄԱՐՈՒՍ ՄԻՐԻՔԵԱՆ

ՄԱԿ-ի Պարենի համաշխարհային կազմակերպությունը գալիք ուսումնական տարեսկզբից հանրապետության 4 մարզերի (Գեղարքունիք, Շիրակ, Լոռի, Տավուշ) դպրոցներում ու մանկապարտեզներում իրականացնելու է պարենի ծրագիր: Ամբողջ տարվա ընթացքում պարենային ծրագրի աջակցությունից կօգտվեն 1-3-րդ դասարանների 25 հազար, իսկ նախադպրոցական հաստատություններում 5 հազար երեխաներ: Դոնոր կազմակերպությունը դպրոցներին կտրամադրի 3 տեսակ սննդամթերք՝ ալյուր, բուսական յուղ, ընդեղեն (ոսպ կամ լոբի): Մանկապարտեզներին կտրամադրվի բուսական յուղ, ընդեղեն, եգիպտացորենի եւ սոյայի փոշու խառնուրդ, որից կարելի է շիլա եւ այլ կերակրատեսակներ պատրաստել:

Ընդհանուր առմամբ, օգնության տրամաբանությունն այն է, որ ողջ օրվա ընթացքում դպրոցի կամ մանկապարտեզի սաները նշված սննդամթերքներից պատրաստված նախաճաշ կամ այլ կերակուրներ կստանան: Պարենի համաշխարհային կազմակերպության կողմից 2001 թվականից իրականացվող այս մարդասիրական ձեռնարկը գուցե եւ ուշադրություն չգրավեր, եթե օգնության տեսականու մեջ չհիշատակվեին եգիպտացորենն ու սոյան:

Մեր նախորդ հրապարակումներից մեկում արդեն անդրադարձել ենք գենետիկորեն ձեւափոխված օրգանիզմներ (ԳՁՕ) պարունակող սննդամթերքի պրոբլեմին, սննդամթերք, որն այսօր վաճառվում է աշխարհի շատ երկրներում: Գենային ինժեներիայի սկզբունքներով ստացված բուսական ծագման մթերքը ամենեւին էլ անվտանգ չէ մարդու առողջության համար, եւ, գիտնականների համոզմամբ, հաջորդ սերունդների վրա նրա բացասական, նույնիսկ մուտացիոն ազդեցությունները միանգամայն հավանական են: Սննդամթերքի շուկայում հայտնված այս նոր խնդրի վերաբերյալ, սակայն, մեր սպառողները չնչին տեղեկություններ ունեն: Խնդրին անհամեմատ լավատեղյակ են Եվրոպայում, եւ այստեղ արդեն հասարակական կազմակերպությունները համաեվրոպական արշավ են սկսել ԳՁՕ սննդամթերքի մուտքն իրենց երկրներ կանխարգելելու վերաբերյալ: Ֆրանսիայում վերջին տարիներին կատարված ուսումնասիրությունների համաձայն եգիպտացորեն եւ սոյա պարունակող 103 տեսակի սննդամթերքներից 36-ում հայտնաբերվել են սոյայի եւ եգիպտացորենի ԳՁ տարբերակներ: Փորձագիտական տվյալներով, 2001 թ. սկսած միլիոնավոր ակր տարածությունների վրա Կանադայի եւ Ամերիկայի ֆերմերները աճեցրել ու աճեցնում են հատկապես ԳՁ սոյա եւ եգիպտացորեն: Հիշեցնենք, որ ի տարբերություն սովորական սոյայի կամ եգիպտացորենի, սրանք կայուն են մոլախոտերի, վնասատուների, զանազան վարակների ազդեցությունների հանդեպ, ուրեմն եւ շահույթ ստանալու տեսանկյունից՝ առավել նախընտրելի:

Անցած տարվա մարտի 28-ին առողջապահության նախարարի՝ «Պարենային հումքին եւ սննդամթերքին անվտանգությանն ու սննդային արժեքին ներկայացվող հիգիենիկ պահանջներում» հատուկ հավելվածով առանձնացվեց ԳՁՕ սննդամթերքին ներկայացվող պահանջը, այն է՝ նման սննդատեսակների պիտակների վրա պարտադիր պիտի նշումներ լինեն ԳՁՕ-ի առկայության մասին: Դրանք, այնուամենայնիվ, Եվրոմիության հաստատած նորմերով թույլատրելի սահմաններ ունեն, որից այն կողմ դրանց օգտագործումը կարող է անվտանգ չլինել մարդկանց առողջության համար: Ավելորդ է ասել, որ այս որոշման ոչ մի տողը չի կատարվում այսօր, բայց ավելորդ չէ կրկին հիշեցնել, որ ԳՁՕ-ի հավանականությամբ սննդատեսակների ցանկում նույն նախարարի հրամանում առաջինը նշվում են եգիպտացորենն ու սոյան:

Ոչ վաղ անցյալում Սպառողների շահերի պաշտպանության միությունը եւ, դիմելով սպառողներին, կոչ արեց հրաժարվել եգիպտացորենի ու սոյայի ծագման յուղերից, կրախմալներից, սպիտակուցներից:

Դժվար է ենթադրություններ անել, թե անցած տարիների ընթացքում բարեգործության անվան տակ ԳՁՕ ծագմամբ ինչքան ալյուր, բուսական յուղ կամ ընդեղեն է մտել Հայաստան: Եվ ինչպիսին են եղել ու լինելու դրանց վնասները մեր ու հաջորդ սերնդի առողջության վրա: Բայց որ այսօր էլ շարունակվում է դրանց մուտքը հանրապետություն, երբ նույն առողջապահության նախարարի հրամանով պաշտոնապես զգուշացվել է այդ մասին, առնվազն անհասկանալի է:

Եվ հիմա թերեւս կասկածելի սննդատեսակը հասցեագրվում է նախադպրոցական տարիքին, ում օրգանիզմն առավել փխրուն ու դյուրաբեկ է բացասական ներգործությունների հանդեպ: Մարդասիրական խորհրդանիշներով այսօր էլ տեղ-տեղ շարունակվում է պարենային օգնության տարբեր ծրագրերի իրականացումը Հայաստանում: Բայց թե ինչ ծագման ու որակի սննդատեսակներ են դրանք, ոչ ոքի չի մտահոգում: Վերահսկողական ու փորձաքննական ոչ մի կառույց ի սկզբանե չի գործել ու չի գործում այս ոլորտում:

Նախադպրոցական տարիքին հասցեագրված մարդասիրական սննդամթերքի կազմում եգիպտացորեն է ու սոյա

Գենետիկորեն ձեւափոխված մթերքների մեջ ողջ աշխարհում այսօր ամենից հաճախ հանդիպում են սոյան ու եգիպտացորենը

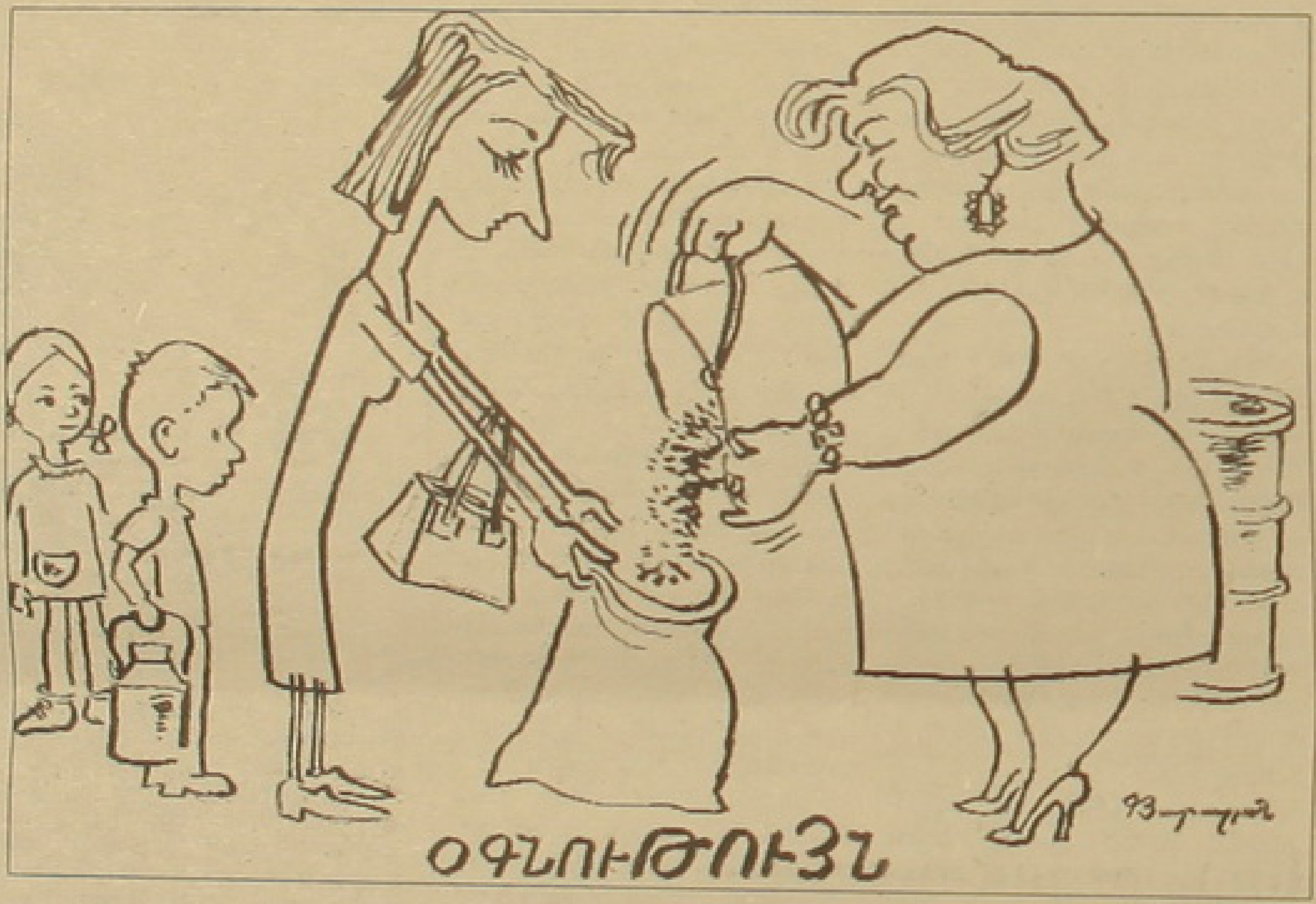

Գուցե մեր այս հրապարակումը գոնե այս անգամ դրա հնարավորությունը տա, որպեսզի, ի վերջո, ԳՁՕ-ի իրական վտանգով ողջ Եվրոպայում մերժված եգիպտացորենն ու սոյան բարեգործության անվան տակ չմատուցվեն մեր երեխաներին:

Հայաստանը 2001 թ. մայիսին միացել է Օրհուսի կոնվենցիային, որի պահանջներից է նաեւ ոչ միայն շրջակա միջավայրի, այլեւ այդ միջավայրում աճեցված ու հասունացած սննդամթերքի վերաբերյալ սպառողի տեղեկացված լինելու իրավունքը՝ տեղեկություններ ԳՁՕ ծագման սննդատեսակների դաշտային փորձարկումների (եթե դրանք իրականացվում են), առեւտրային նպատակով աճեցման առանձնահատկությունների, թույլատրելի նորմաների, հավանական վտանգավոր ազդեցությունների, շուկայում իրացման պատկերի վերաբերյալ: Եվ տեսականորեն, եւ գործնականում Հայաստանի օրենսդրական ու սպառողական շուկայում այս առումով ամայություն է:

ՆԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Գնահատանք. Լավին լավ անենք

Տեղական ինքնակառավարման մարմինների 2002 թ. ընտրությունների ժամանակ Երեւանի «Կենտրոն» համայնքի թաղապետի թեկնածու առաջադրված Գ. Բեգլարյանը ձայների ճնշող մեծամասնությամբ ընտրվեց թաղապետ: Նախընտրական ծրագրում նա ընտրողներին մեծ խոստումներ չէր տվել, բայց խոստացել էր, որ ամեն ինչ կանի ինչպես տարածքի անհետաձգելի հարցերն ու խնդիրները, այնպես էլ բնակչությանը հուզող հարցերը լուծելու համար: Բայց խոստացել էր, որ կվերնապատկի ընտրողների վստահությունը, կպահպանի ուշադրությունն ու հոգատարությունը մարդկանց եւ հատկապես տարեցների, կենսաթոշակառուների, երեխաների ու կարիքավորների նկատմամբ:

Պաշտոնավարման ժամանակահատվածում զգալով պաշտոնի պատասխանատվությունը, բոլոր հնարավոր միջոցները ձեռնարկում է համայնքի խնդիրների ճիշտ ու ժամանակին կատարումն ապահովելու համար՝ երբեք չմոռանալով նաեւ իր խոսքը բնակիչների, տարեցների, երեխաների եւ կարիքավորների նկատմամբ:

-Արժանի է հիշատակության, որ միայնակ թոշակառուներին օգնելու համար համայնքի տարածքում բացվել է հատուկ ճաշարան, որտեղ ամեն օր անվճար սնունդ են ստանում խիստ կարիքավոր 300 թոշակառու: Բացի դրանից, Կենտրոն համայնքում բարի ավանդույթ է ձեւավորվել, որ տոնական օրացուցային օրերի առթիվ ամեն անգամ կազմակերպվում է հետաքրքրական միջոցառում: Օրինակ, Հայաստանի անկախության տոնի առթիվ, հենց Գ. Բեգլարյանի նախաձեռնությամբ եւ անմիջական մասնակցությամբ անցկացված միջոցառման ժամանակ այդ օրվա նորածիններին տրվեցին նվերներ, իսկ նրանց մայրերին՝ շնորհավորական բացիկներ:

Տարեցների միջազգային օրվա առթիվ, դարձյալ պրն Բեգլարյանի անմիջական մասնակցությամբ, Միավորված մեթոդիստական օգնության կոմիտեի բարեգործական կազմակերպության, ԱՄՆ-ի «Հայաստանի զարգացման ծառայություններ» բարեգործական կազմակերպության հայաստանյան մասնաճյուղերի մասնակցությամբ, հանդիսավորությամբ բացվեց բարեգործական նոր դեղատունը («Անի» հյուրանոցի հետնամաս) համայնքում:

Բարեգործական դեղատան բացմանը նախորդել էին նախապատրաստական համալիր միջոցառումներ: Սոցիալական անապահով խմբերը տեսակավորել էին թաղապետարանին հասցեագրված բոլոր դիմումները, ապա համագործակցելով տարածքի առողջապահական հիմնարկների ղեկավարների հետ, լուծել էին անվճար դեղատոմսերի հարցը: Թաղապետարանի մշակած չափանիշների համաձայն, անհատույց դեղորայք կարող են ստանալ համայնքի բնակչության 1-ին, 2-րդ, 3-րդ խմբի հաշմանդամները, զոհված եւ հաշմանդամ ազատամարտիկների ընտանիքները, վիրավոր ազատամարտիկները, ինչպես նաեւ միայնակ մայրերն ու որբ երեխաները: Միջոցառմանը հրավիրվել էին աշխատանքի ու պատերազմի վետերաններ, մտավորականներ, արվեստի ու մշակույթի ներկայացուցիչներ, միայնակ տարեցներ, հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության խնդիրներով զբաղվող կառույցների ներկայացուցիչներ: Պրն Բեգլարյանը շնորհավորելով տարեցներին միջազգային օրվա առթիվ նշեց, որ բարեգործական դեղատնից անվճար դեղերի ձեռքբերումն ինչ-որ չափով կօգնի մարդկանց սոցիալական վիճակի բարելավմանը, եւ նման լավ ձեռնարկումները կկրեն շարունակական բնույթ:

Մասնակիցներ Արմեն Հայրապետյանը, Օլյա Կուկունյանը, Վանյա Մանուչարյանը եւ մյուսները, զգացվելով նման միջոցառումից, շնորհակալություն էին հայտնում Գ. Բեգլարյանին՝ տարեցների նկատմամբ ուշադիր վերաբերմունքի համար:

Տարեց թոշակառու Քնարիկ Գրիգորյանը պատմում էր պրն Բեգլարյանի կողմից փախստականների ընդունելության ժամանակ ցուցաբերվող ուշադրության, կարիքավորներին նյութական օգնություն ցույց տալու մասին: Նույնիսկ որեւէ խնդրանքով նրա մոտ եղած, բայց մերժված փախստականը դարձյալ գոհ է հեռանում՝ տեսնելով նրա վերաբերմունքը, զգալով նրա անկեղծ խոսքը: Համապատասխան աշխատանք է տարվում նաեւ տարածքում գործող պատերազմի եւ աշխատանքի վետերանների խորհրդի հետ: Կենտրոնի տարածքի բնակչության հետ տարվող միջոցառումների պլանի համաձայն, դեկտեմբեր ամսին Գ. Բեգլարյանը, զինկոմ Ա. Ովիխանյանը, բանակ զորակոչվածների ծնողների հետ մեկնեցին Վանաձոր՝ զինծառայողների հետ զորամասում հանդիպելու եւ նրանց Նոր տարին նվերներով շնորհավորելու: Համայնքի ղեկավարության ուշադրությունից չեն վրիպում բանակում ծառայող Կենտրոն համայնքի երիտասարդները:

Ահա թե ինչու դարձյալ պրն Բեգլարյանը, զինկոմը, ծառայողների ծնողները համապատասխան նվերներով մեկնեցին Արարատի եւ Վայքի շրջաններ՝ իրենց հետ տանելով նաեւ երաժիշտների ու պարի խմբերի: Այս անգամ էլ շատ մեծ էր ուրախությունը: Համայնքապետ պրն Բեգլարյանն էլ իր կողմից զինվորական մասերին նվիրեց հեռուստացույցներ:

Չնայած ամենօրյա ծանրաբեռնված աշխատանքին, այնուամենայնիվ, թաղապետարանում մոռացության չեն տրվում միջոցառման պլանում նախատեսված հարցերը: Այդ էր պատճառը, որ ավելի ուշ՝ մայիսի 6-ին թաղապետ Գ. Բեգլարյանը, զինկոմ Ա. Ովիխանյանը Ղարաբաղում ծառայող զինվորների հետ հանդիպում ունենալու համար մեկնեցին Ղարաբաղ: Նրանց հետ էին նաեւ շատ ծնողներ:

Այս անգամ էլ համայնքի ղեկավար Գ. Բեգլարյանը նվերներ հանձնեց զինվորներին, իսկ տարբեր զորամասերի նվիրեց 14 հեռուստացույց:

Հանդիպման բարձր տրամադրությանը նպաստեցին նաեւ երաժշտական խմբերի ու անհաս կատարողների երգն ու պարը, հայկական երաժշտությունը:

Թաղապետ Գ. Բեգլարյանը խիստ ծանրաբեռնված լինելով համայնքի առջեւ ծառացած բարդ ու դժվարին խնդիրներով՝ երբեք չի մոռանում տարեցների, թոշակառուների, պատերազմի ու աշխատանքի վետերանների, հաշմանդամների ու կարիքավորների հոգսերը եւ ամենայն բարեխղճությամբ ու պատասխանատվությամբ է ցուցաբերում բոլորի նկատմամբ՝ արժանանալով բնակիչների հարգանքին:

ՎԱՐԴՈՒՀԻ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Թոշակառու, աշխատանքի վետերան, Կենտրոն համայնքի բնակիչ

Իրավիճակը Ադրբեջանի բանակում

Բաքվում լույս են տեսնում բանակային չորս պարբերականներ, որոնք ադրբեջանական զինուժի գովքն են անում

ԱՊՀ-ում ադրբեջանական արտագաղթի կենտրոն կազմակերպությունը, որ ստեղծվել է երեք տարի առաջ կամավոր հիմունքներով, ուշադրությամբ հետեւում եւ գրանցում է Ադրբեջանի զինված ուժերում տեղի ունեցող արատավոր երեւույթները:

Ադրբեջանի բանակում շարքային զինծառայողների եւ կրտսեր սպայական կազմի ծառայության պայմանները հեռու են բարեկեցությունից, ինչի պատճառով մայրերը սարսափում են որդիներին բանակ ուղարկելուց: Կոռուպցիան, զինվորներից շորթումները, «ընտրյալների» նկատմամբ հովանավորչությունը, հիվանդությունները, ծեծուջարդը, անարգանքն ու ծաղրը, ինչպես նաեւ հարցերը զենքի միջոցով լուծելու ավանդույթն ադրբեջանական բանակի կարեւորագույն բնութագրիչներն են:

Այսպես, 2003 թ. ընթացքում, ըստ Բաքվի «Զերկալո» թերթի, ադրբեջանական զինուժը կորցրել է առնվազն 75 զինվոր, որոնցից միայն 34-ն են զոհվել Ղարաբաղ-Ադրբեջան եւ ՀՀ-Ադրբեջան շփման գոտում, մյուս 41-ի սպանության պատճառ են դարձել հիվանդությունները, ինքնասպանությունները: Ընդ որում, այս տվյալները Բաքվի պաշտոնյաները հաստատել են այն բանից հետո միայն, երբ տպագրվել են մամուլում:

Անմխիթար է վիճակը Ղազախում տեղակայված թիվ 707 զորամասում, որտեղ զինվորները մշտապես թերսնվում են: Կաշառակերությունը ծաղկում է հատկապես ճակատային գծին մոտ գտնվող զորամասում: Օրինակ, որպեսզի Ղազախի, Թովուզի եւ Գեդաբեկի շրջաններում տեղակայված զորամասերից զինվորներին տեղափոխեն Ադրբեջանի խորքը, սպայական կազմը շորթում է 300 դոլար մեկ զինվորի համար, իսկ Բարդայի կայազորում, որպեսզի զինվորներին չտեղափոխեն Ղարաբաղին սահմանակից ճակատային գիծ, պահանջում են 2000 դոլար: Այդպիսին է վիճակը նաեւ Ֆիզուլիում տեղակայված ճակատային թիվ 702 զորամասում:

Այսօր ճակատային գծում տեղակայված յուրաքանչյուր զորամասից դասալիքների թիվը 25-50 սահմաններում է, իսկ սահմանային գծից համեմատաբար հեռու գտնվող զորամասերում՝ 15-40:

Ադրբեջանական բանակում ոչ մի կերպ չի բարելավվում սանիտարահիգիենիկ վիճակը. մալարիան, թոքաբորբը, թոքախտը, բրոնխիտը, մյուս վարակիչ հիվանդությունները սովորական երեւույթ են: 2003 թ. օգոստոսին Նավթալանում տեղակայված թիվ 157 զորամասից հոսպիտալացվել են միանգամից 53 շարքայիններ:

Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունը հետեւողականորեն փորձում է բանակում կատարվող արատավոր երեւույթները թաքցնել, իսկ երբ դրանք հայտնվում են մամուլում, մեղքը բարդում է հայկական կողմի վրա, իբր հայ նշանառուներն են սպանել:

Ըստ ԱՊՀ-ում ադրբեջանական արտագաղթի կենտրոն կազմակերպության տվյալների, ոչ կանոնադրական հարաբերությունները զինվորների եւ սպաների միջեւ, կաշառակերությունը, հիվանդությունները, մյուս արատավոր երեւույթներն առավել բնորոշ են թերթերում տեղակայված թիվ 703, Ղազախի թիվ 707, Ֆիզուլու թիվ 702, Աղջաբադի թիվ 161, Աղդամի թիվ 190, Գեդաբեկի թիվ 171, Բարդայի թիվ 157 զորամասերին: Ուշագրավ է, որ վերոնշյալ ադրբեջանական ստորաբաժանումները սահմանակից են Հայաստանին եւ ԼՂՀ-ին:

Ի դեպ, Բաքվում լույս են տեսնում բանակային չորս պարբերականներ, որոնք հիմնականում ադրբեջանական զինուժի խիզախության գովքն են անում, տպագրում նախագահ Իլհամ Ալիեւի, պաշտպանության նախարար Սաֆար Աբիեւի ռազմատենչ հայտարարությունները, ինչպես նաեւ հակահայկական հոդվածներ:

Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության պաշտոնաթերթը «Հարբի բիլիք» ամսագիրն է (թարգմանաբար՝ «Ռազմական գիտելիք») եւ «Ազերբայջան օրդուսու» («Ադրբեջանական բանակ») թերթը: Իրենց պարբերականներն ունեն ներքին զորքերը («Ասգյար», թարգմանաբար՝ «Զինվոր») եւ պետական սահմանների ծառայությունը («Սարհադ», թարգմանաբար՝ «Սահման»): Ռազմական լրագրող Ուզեյիր Ջաֆարովը «Զերկալո» թերթում նշում է, որ բանակային չորս պարբերականները չեն լուսաբանում ադրբեջանական բանակի խնդիրները, հետեւաբար ինքը սեպտեմբերից տպագրելու է 16 էջանոց «Ռազմական տեսություն» թերթը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՄԱԿ-ն Իրաքում նոր հատուկ պատվիրակ է նշանակել

Ֆրանսպրեսը Բաղդադից հաղորդում է, որ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը Իրաքում կազմակերպության հատուկ պատվիրակ է նշանակել ԱՄՆ-ում Պակիստանի ներկայիս դեսպան Աշրաֆ Ջահանգիր Ղազիին, որը փոխարինելու է 2003 թ. օգոստոսին Բաղդադում ահաբեկչությունից զոհված բրազիլացի Սերժիո Վիեյրա դի Մելոյին:

ԱՄՆ Պետդեպարտամենտը Ղազիի նշանակումը գնահատել է «կարեւոր իրադարձություն», հույս հայտնելով, թե այն կնպաստի Իրաքում ՄԱԿ-ի անմիջական ներկայությանը:

Միաժամանակ հաղորդվում է, որ Բրյուսելում Եվրոմիության երկրների արտգործնախարարներն ընդունել են իրենց իրաքցի պաշտոնակից Հոշիար Զեբարիին, որը հունիսի 28-ի իշխանափոխությունից հետո եկել էր «կոնկրետ օգնություն» խնդրելու: Եվրոմիությունը խոստացել է լրջորեն օգնել Իրաքի ժամանակավոր կառավարությանը, միաժամանակ ընդգծելով, որ Եվրոպան դեմ է մահապատիժը վերականգնելու իրաքցիների մտադրությանը:

Իրաքցի նախարարը փորձել է մահապատժի վերականգնումն արդարացնել «անվտանգության եւ հակաահաբեկչական պայքարի» նկատառումներով, բայց նրա ելույթը հավանության չի արժանացել:

Բաղդադում երկուշաբթի օրը հայտարարվել է, որ Ֆրանսիան եւ Իրաքը որոշել են վերականգնել դիվանագիտական հարաբերությունները, որոնք Բաղդադը 1991 թ. փետրվարին խզել էր Պարսից ծոցի առաջին պատերազմի սկզբում: «Ֆիգարո» թերթը տեղեկացնում է, որ Ֆրանսիայի արտգործնախարար Միշել Բառնիեն դրական պատասխան է տվել դիվանագիտական հարաբերությունները վերականգնելու իրաքյան կողմի գրավոր առաջարկությանը:

Գերմանիան իր հերթին հայտարարել է, որ Բաղդադում իր գործերի ներկայիս հավատարմատար Բեռնդ Էրբելը «մոտ օրերս» նշանակվելու է դեսպան:

Ֆիլիպինյան զորքն Իրաքից կհեռանա «հնարավորինս շուտ»

Ֆիլիպինների կառավարությունը համաձայնել է կատարել ֆիլիպինցի զինծառայողներին Իրաքից դուրս բերելու «Իրաքի իսլամական բանակի» գրոհայինների պահանջը: Ֆիլիպինյան իշխանությունների ներկայացուցիչ, փոխարտգործնախարար Ռաֆայել Սեգիոսը քաթարյան «Ալ Ջազիրա» արբանյակային հեռուստաալիքով ցուցադրված տեսագրության մեջ հաստատել է Իրաքում գտնվող ֆիլիպինցի 51 զինծառայողներին «հնարավորինս շուտ» դուրս բերելու պատրաստակամությունը:

Ֆիլիպինյան իշխանությունները փաստորեն տեղի են տվել իրաքցի առեւանգիչների պահանջներին, որոնք օրեր առաջ Ֆալուջայի շրջանում առեւանգել էին ֆիլիպինցի վարորդ Անխելո դե լա Կրուզին եւ սպառնում էին նրան գլխատել, եթե Մանիլան 3 օրում զորքը դուրս չբերի Իրաքից: «Ալ Ջազիրան» 46-ամյա վարորդին եւ դիմակավոր առեւանգիչներին վերջին անգամ ցուցադրել էր կիրակի օրը, երբ «Իրաքի իսլամական բանակը» երկարաձգել էր Ֆիլիպիններին ներկայացրած վերջնագիրը:

Երեկ նույն ալիքով ցուցադրված տեսաերիզում Ռաֆայել Սեգիոսը հույս է հայտնել, որ ֆիլիպինցի զինվորների դուրսբերումը կմեղմացնի պատանդառուների սրտերը, «քանզի իսլամը խաղաղության եւ գթասրտության կրոն է»:

Բաղդադում Ֆիլիպինների դեսպանությունը երեկ առավոտյան ստացել է առեւանգիչների խոստումը, թե պատանդը մինչեւ օրվա վերջն ազատ կարձակվի: Այդ մասին տեղեկացնում են իրաքյան էլեկտրոնային լրատվամիջոցները:

Ֆիլիպինցի պատանդ վարորդը զբաղվում էր Սաուդյան Արաբիայից Իրաք նավթի փոխադրումներով: BBC-ի տվյալներով, Իրաքում պայմանագրային կարգով աշխատում են 4000 ֆիլիպինցիներ, գլխավորապես՝ ամերիկյան ռազմակայանների սպասարկման ոլորտում: Մանիլայի իշխանությունները վերջերս հայտարարել էին, թե պատրաստ են Իրաքից իրենց զինծառայողներին դուրս բերել մինչեւ օգոստոսի 20-ը: Բայց իրաքցի պատանդառուները պահանջում են զորքը դուրս բերել մինչեւ հուլիսի 20-ը: Ֆիլիպինների փոխարտգործնախարարի հայտարարությունը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ զինծառայողների դուրսբերումը կավարտվի մինչեւ հուլիսի վերջը:

Ասիայում հեղեղումներից հարյուրավոր մարդիկ են զոհվել

Չինաստանում, Հնդկաստանում, Բանգլադեշում եւ Նեպալում մուսսոնային հորդառատ անձրեւներն առաջացրել են հեղեղումներ, որոնք տնտեսական վիթխարի կորուստներ են պատճառել: 7 մլն մարդ մնացել է անօթեւան: Զոհերի թիվը հատկապես մեծ է Չինաստանում: Իշխանությունների տվյալների համաձայն, 22 նահանգներում եւ ինքնավար շրջաններում վարարումներից եւ ցեխահոսքերից զոհվել են 288 մարդ: Ավերվել է 130 հազար տուն: Ընդհանուր առմամբ տուժել է մոտ 33 մլն մարդ:

Հեղեղումները հատկապես մեծ ավերներ են գործել ՉԺՀ հարավ-արեւմուտքում, ինչպես նաեւ Սինցզյան-Ույգուրական ինքնավար շրջանում (հյուսիս-արեւմուտք): Չինաստանը պարբերաբար տուժում է հեղեղումներից: Բայց հեղեղումների եւ երաշտի դեմ պայքարի պետական ծառայությունում կարծում են, որ այս տարի վատթարագույնը դեռ առջեւում է:

Հնդկաստանում Գանգեսի վտակ Բրահմապուտրան ափերից դուրս գալով 100 մարդու մահվան պատճառ է դարձել: Ասսամի նահանգի (հյուսիս-արեւելք) գլխավոր նախարար Թարուն Գոգոյին Ֆրանսպրեսի թղթակցին հայտնել է, որ նահանգում ավերվել է մոտ 400 հազար տուն: Նյութական վնասը կազմում է 100 մլրդ ռուփի (մոտ 220 մլն դոլար):

Ասսամի 2 մլն բնակիչներ ստիպված լքել են իրենց տները: Շատերը փորձում են հեղեղներից փրկվել տների կտուրների կամ ծառերի վրա բարձրանալով: Նահանգում սովի, վարակների տարածման եւ ջրային օծերի հարձակումների վտանգ կա: Լրջորեն տուժել են նաեւ Բիհարի նահանգի չորս շրջաններ, որտեղ արդեն 25 մարդ է զոհվել:

Աղետյալ շրջաններում երկաթգծերը եւ խճուղիները լրիվին ավերված են: Վատ եղանակը դժվարացնում է փրկարարական աշխատանքները: Երկաթուղային կայարանների մոտ խռնված մարդկանց համար ուղղաթիռներից նետում են սնունդ եւ դեղորայք:

Բանգլադեշի տարածքի 1/3-ը ենթակա է դարձել տարերքի հարվածներին: Հեղեղումների պատճառով 3 մլն մարդ կտրված է մայրցամաքից: Ոստիկանական աղբյուրները նշում են, որ Սունամգանջի շրջանում բազմաթիվ գյուղեր վերածվել են կղզիների: Սիլխեթ քաղաքում մի քանի մարդ է խեղդվել: Պաշտոնական անձինք նշում են, որ ներկայիս ջրհեղեղը վատթարագույնն է 1988 թ. ի վեր. այն ժամանակ ջրի տակ էր մնացել երկրի տարածքի 2/3-ը:

Նեպալի հարավում եւ արեւելքում հորդացումներից եւ ցեխահոսքերից առնվազն 46 մարդ է զոհվել: Ավերվել են դեպի մայրաքաղաք Կատմանդու տանող ճանապարհները: Հազարավոր մարդիկ մնացել են անօթեւան: Դաշտերն ու ագարակները զգալի վնասներ են կրել:

Իրանը չի բանակցի «ամերիկացի խուլիգանների հետ»

Իրանի իշխանությունները պաշտոնապես հրաժարվել են ԱՄՆ-ի հետ անմիջական բանակցություններ վարել Թեհրանի միջուկային ծրագրի շուրջը: Ռոյթեր գործակալությունը մեջբերում է Իրանի ազգային անվտանգության գերագույն խորհրդի գլխավոր քարտուղար Հասան Ռոհանիի այն խոսքերը, թե «որեւէ հիմք չկա ընդունելու այն երկրի հետ բանակցելու առաջարկները, որը խուլիգանական վարքագիծ է դրսեւորում մյուս պետությունների հանդեպ»:

Երկուշաբթի օրը Թեհրանում ելույթ ունենալով, Ռոհանին անդրադարձել է նաեւ Գերմանիայի, Ֆրանսիայի եւ Մեծ Բրիտանիայի հետ վարված բանակցություններին: Նրա խոսքերով, տվյալ բանակցությունների դերն այնքան էլ մեծ չէ, դրանք վարվել են միայն հիշյալ երկրների խնդրանքով, ինչպես նաեւ նրանց հետ լավ հարաբերությունների պահպանման նպատակով:

«Բանակցություններում մեր միակ գործընկերը ՄԱԳԱՏԷ-ն է, եւ ուրիշների հետ որեւէ գործ չենք ունենալու», հայտարարել է Հասան Ռոհանին:

ԱՄՆ վարչակազմը Թեհրանին ամբաստանում է, թե վերջինս փորձում է իր միջուկային ծրագիրն օգտագործել զանգվածային բնաջնջման զենք ստեղծելու նպատակով: Իրանցիներն իրենց հերթին պնդում են, որ իրանական ատոմային էներգետիկան ստեղծվում է տնտեսության էլեկտրաէներգետիկ կարիքների բավարարման համար:

Հունիսի վերջերին Իրանը պաշտոնապես հայտարարել էր, որ վերսկսում է ուրանի հարստացման համար նախատեսված ցենտրիֆուգների կառուցումը: Ուրանի հարստացման բուն գործընթաց առայժմ չի նախատեսվում: Հայտարարությունն արվել էր ՄԱԳԱՏԷ-ի բանաձեւի եվրոպական տարբերակի հաստատումից հետո, որն Իրանին դատապարտում էր տարիներ առաջ անցկացրած հետազոտությունների մանրամասնությունները թաքցնելու մեջ:

Բրիտանական հետախուզությունը հրաժարվել է իրաքյան զենքին առնչվող իր հայտարարությունից

Մեծ Բրիտանիայի հետախուզությունը չեղյալ է հայտարարել անցյալում իր հրապարակած այն փաստաթուղթը, թե Սադդամ Հուսեյնի օրոք Իրաքի զինված ուժերը կարող էին 45 րոպեում մարտական վիճակի բերել քիմիական եւ կենսաբանական զինանոցները:

Հետախուզության դիրքորոշումը փոխվել է վերջին օրերին, երբ հայտնի դարձավ այն զեկուցագրի բովանդակությունը, որը վերաբերում է Իրաքի պատերազմի անհրաժեշտությունը հիմնավորելու նպատակով Մեծ Բրիտանիայի կառավարության օգտագործած հետախուզական տվյալների հավաստիությանը: Տվյալ հարցով զբաղվում է լորդ Բաթլերի հանձնախումբը, որի զեկուցագիրը հրապարակվելու է չորեքշաբթի օրը:

Լոնդոնի «Գարդիան» թերթը մեջբերում է փաստաթղթի այն պնդումը, որ Իրաքի պատերազմի հրահրման պատճառ է դարձել այդ երկրի ռազմական հնարավորությունների վերաբերյալ խեղաթյուրված տեղեկությունների հրապարակումը:

Ինչպես հայտնի է, բրիտանական «Մի-6» հետախուզության ղեկավար Ռիչարդ Դիրլավը մեծ կարեւորություն էր տալիս զանգվածային բնաջնջման իրաքյան զենքի 45 րոպեանոց պատրաստությանն առնչվող տեղեկություններին: Այս պնդումն առանց որեւէ մեկնաբանության 4 անգամ արվում է 2002 թ. սեպտեմբերին Մեծ Բրիտանիայում հրապարակված «Իրաքյան գործում»: Այնտեղ Դիրլավը հավաստիացնում էր, թե ինքն իրաքցիների ռազմական հնարավորությունների վերաբերյալ տեղեկություններ է ստացել «արժանահավատ աղբյուրներից... իրաքցի մի հեղինակավոր զինվորական պաշտոնյայից»:

Դիրլավի գործընկերներն այժմ խոստովանում են, որ 2002 թ. նրա արած պնդումներն իրենց կասկածելի են թվացել: Նրանք չեն բացառում, որ Իրաքի «45 րոպեանոց պատրաստությանն» առնչվող հայտարարության համար հիմք ծառայած լինեն 1980-ական թթ. տվյալները:

Պ. Ք.

Մշակույթ

Արձակագիր Ռոբեր Հասսեճյանը Ստամբուլում լույս տեսնող «Մարմարա» օրաթերթի խմբագրապետն է 1967 թվականից ի վեր: Մինչ այդ, 50-ական թթ. պոլսահայ նշանավոր գրողներ Խրախունու եւ Զահրատի հետ «Մարմարայում» գրական էջեր էր կազմում:

«1967-ից ի վեր կարողացա գրականությանս ճաշակը դնել «Մարմարայի» մեջ, մի թերթ, որտեղ գրականությունը եւ քաղաքականությունը փայլում են ձեռք-ձեռքի: Եթե ոմանք «Մարմարան» համով թերթ են համարում, ուրեմն սիրում են հայ մշակույթը, լեզուն, գրականությունը», ասում է նա:

չիր հասիկին մեջ գտնուող կուտին միջեւ գրեթէ քիչ բան կայ եւ ասիկա կրնայ ընդվզում պատճառել նոր սիրողներուն»:

Նոր էր վերադարձել Կանադայից, որտեղ երեք տարի դասախոսություններ էր կարդում պոլսահայ գրականության պատմությունից, կրթական, կրոնական եւ մշակութային կյանքից: Ափսոսաց, որ չկարողացավ լինել Հայաստանում՝ գրողների հերթական հավաքին:

«Առաջին անգամ Հայաստան եմ գնացել 1970-ին, այդ երկշաբաթյա այցի մասին գիրք գրեցի՝ «Օրագրիս 15 էջերը», ասում է Հասսեճյանը: Այսօր էլ «Մարմարան» Հայաստանի մասին շատ է գրում: «Մեր սպասած բերություններում», ասում է նա:

Հասսեճյանն ասում է, որ այսօր Թուրքիայում հայ եւ թուրք ժողովուրդների միջեւ չկա թշնամանք, ճիշտ է՝ «ծայրահեղականներ, հայոց նկատմամբ թշնամանք ունեցողներ էլ կան»: «Պոլսահայությունը, ի տարբերություն սփյուռքի մյուս մասի, շատ տարբեր վիճակ ունի, մենք մի երկու կրակի միջեւ ենք: Մենք մի կողմից այս պետության հավասարիմ քաղաքացիներն ենք, պաշտպանում ենք այս պետության շահերը, մյուս կողմից՝ պահպանում ենք մեր հայ ինքնությունը: Այսինքն՝ եւ այս երկրի լավ, հավասարիմ քաղաքացիներն ենք եւ հայ ենք: Այդ պատճառով պոլսահայերը բարելավում են ու-

Պոլսահայ մտավորական Ռոբեր Հասսեճյանի «Յուշատետրը»

զում հայ-թուրք հարաբերություններում, որպեսզի ավելի հարմար զգանք մեր հայկականության մեջ, ավելի օրինավոր, արդյունավետ կապեր հաստատենք Հայաստանի հետ՝ ավելի արդյունավետ օգտագործելով Հայաստանի մտավոր եւ կրթական հնարավորությունները»:

Այսօր Ստամբուլում գործում են 33 հայկական եկեղեցիներ (աշխարհի ոչ մի այլ քաղաքում չկան այսքան հայկական եկեղեցիներ), 18 հայկական դպրոցներ ավելի քան 3 հազար աշակերտներով, ազգային 2 հիվանդանոց, մշակութային ակումբներ, եկեղեցական երգչախմբեր, մշակութային այլ օջախներ: «Մեզ համար եկեղեցին շատ կարեւոր է, քանի որ այսօր էլ ազգային իշխանության դերն է տանում: Մենք եկեղեցի ենք գնում ոչ միայն Աստծո, այլ մեր ժողովրդի ու մեր անցյալի հետ ժամադրվելու», ասում է Հասսեճյանը:

Պոլսահայության թիվը մոտ 80 հազար է, որոնց մոտ 70 տոկոսը հայախոս է կամ հայերեն չի կարդում: Նախկինում խառն ամուսնություններ գրեթե չկային, այսօր հայ երիտասարդները սկսել են ազգային տարբերություններ չդնել: Սա վատ է, ասում է Հասսեճյանը, բայց մյուս կողմից լավ է, որ «պոլսահայ երիտասարդները սկսել են ուսանել Հայաստանի համալսարաններում մեջ կամ մշտական բնակություն հաստատել, գործ դնել, սրանք մեզ մխիթարող բաներ են, որոնք ինչ-որ տեղ կհավասարակշռեն ապագադը»:

Հասսեճյանը գրում է 1947-ից ու մինչեւ օրս հրապարակել է մոտ հինգ տասնյակ գիրք, եւ 50-ը շարված են համակարգչում ու սպասում են ծնունդի: Այս ընդարձակ մտավորականը գրել է կատակերգություններ, թատերախաղեր, մենագրություններ, պատմվածքներ, վեպեր, թարգմանել Ցվայգին, Քաչային, Սարոյանին: 23 տարի շարունակ ամեն Աստծո օր «Մարմարայի» առաջին էջի աջ անկյունում նա գրում է իր «Յուշատետրը»՝ կարճ պատմվածք, գրախոսություն, ակնարկ:

Հերթական անգամ այս համով մարդու հետ հանդիպեցի իր թերթի խմբագրատանը: Հունիսի 28-ի «Յուշատետրը» «Նռան կուտն» էր: Սիրուն արեւմտահայերենով Հասսեճյանը զարմանում է, թե ինչու է նռան կուտը շատ, միսն ու հյութը՝ քիչ: «Նուռը բնութեան ծախողած ստեղծագործութիւններէն մէկն է: Այսպէս կը մտածեմ: Նուռին մէջ սխալ բան մը կայ, կ՚ըսեմ: Բնութիւնը տարբեր ձեւով ստեղծած ըլլալու էր նուռը... Նուռին հաստ կեղեւին ու խուռան-

Հայաստանի անկախացումը շատ շուտ եկավ: Մենք՝ պոլսահայերս, գիտեինք, որ գալու է օրը, բայց երազն անակնկալ եկավ»:

Հասսեճյանը ցավում է, որ Հայաստանի տնտեսական վերելքն ուշացավ, բայց համոզված է, որ հայրենիքը պիտի հաղթահարի այսօրվա տնտեսական դժվարությունները, որովհետեւ «Հայաստանի տեւը սփյուռք կա»:

«Մարմարայի» ամենօրյա թեմաներից են հայ-թուրքական հարաբերությունները: «Մենք հավատում ենք, որ թուրքական պետությունն ուզում է Հայաստանի եւ սփյուռքի հետ լավ հարաբերություններ ունենալ: Թուրքիան սփյուռքի նկատմամբ զգուշավոր է: Մոտ կամ հեռու ապագայում Թուրքիան քայլեր կանի կարգավորելու Հայաստանի հետ հարաբերությունները, եւ այստեղ ցեղասպանության հարցի չափ կարեւոր է նաեւ Ղարաբաղի խնդիրը: Ղարաբաղը մեզ համար («Մարմարայի») կարեւոր է, թեեւ գիտենք, որ կոմպլեքսավոր է հայ-թուրքական հարա-

Ռոբեր Հասսեճյանը փափագում է, որ պոլսահայ մշակույթի; գրականության մասին գրվի հայկական մամուլում, «մասնավորապես «**Ազգ**»-ի նման կարեւոր թերթում»: «Ամեն տեղ, ուր մեր մշակույթի, գրականության մասին գրվում է, մեզ՝ պոլսահայերիս հպարտություն, երջանկություն է պարգեւում», ասում է նա:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ,
Ստամբուլ-Երեւան

Երաժշտական դպրոցը 30 տարի անց

Ա. Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնում օրերս տեղի ունեցավ Վոկալ-խմբերգային միջնակարգ մասնագիտական երաժշտական դպրոցի հոբելյանական համերգը:

Հանդիսավոր երեկոն բացեց Պետական ակադեմիական կապելլան անզուգական դիրիժոր Հովհաննես Չեքիջյանի ղեկավարությամբ: Ներածական խոսքով հանդես եկան դպրոցի նախկին շրջանավարտ Վերա Զալյանը եւ հեռուստատեսության հաղորդավար Կարեն Քոչարյանը:

Միջոցառմանը ներկա էին հանրապետության առաջին տիկին Բելլա Քոչարյանը եւ ուրիշ բարձրաստիճան անձինք:

Երեւանի քաղաքապետարանի, մշակույթի նախարարության ներկայացուցիչների, օպերայի տնօրինության, ինչպես նաեւ երաժշտական ուսումնական հաստատությունների պրոֆեսորների կողմից դպրոցի տնօրեն, պրոֆեսոր Դավիթ Զալյանին եւ ամբողջ կոլեկտիվին ու սովորողներին հասցեագրված ողջույնի բազմաթիվ խոսքերը վկայում էին հիշյալ հաստատության հեղինակավոր տեղի ու դերի հետ երախտագիտական արտահայտությունը:

Համերգի խոսքային «հենքը» ընդմիջարկվում էր ինչպես դպրոցի մեներգիչների առանձին երաժշտական համարներով, այնպես էլ խմբերգային կատարումներով:

Ունկնդիրներին հիացմունք պատճառեց համերգի առաջին բաժինը եզրափակած տպավորիչ տասնամյա դպրոցի փոքրիկների ելույթը:

Դպրոցի նախկին շրջանավարտները՝ օպերային թատրոնի ներկայիս առաջատար մենակատարները, օպերային տարբեր դերերգերի կատարմամբ ստեղծեցին համերգի բավական գունագեղ եւ հարուստ մթնոլորտ: Այսպես, Վագների «Թանհոյզեր» օպերայի Էլիզաբեթին (Լիլիթ Սողոմոնյան) փոխարինեց Ռախմանինովի «Գարնանային ջրերը» (Սուսաննա Բաղամյան): Այդ նախկին «դպրոցական դուետը» համալրեց օպերայի մեներգչուհի Արծվիկ Դեմուրչյանը վերդիական Վիոլետայի դերերգով:

Նման նշանավոր երաժշտական դպրոցի մասին խոսելիս անկարելի է գոնե մի քանի բառով չնշել ամբողջ ուսումնական հաստատության առանձնահատուկ կողմերը... 1973 թ. հիմնված այդօրինակ դպրոցը միակն էր նախկին խորհրդային Միության տարածքում: Դա յուրօրինակ «վոկալ» տուն էր մանկական ձայների պահպանման եւ հետագա մասնագիտական զարգացման համար (հաշվի առնելով բնախոսական բարդ մուտացիոն ժամանակաշրջանը):

Դպրոցի մեծ երգչախումբը, որը Լենինյան կոմերիտմիության, համամիութենական եւ հանրապետական մրցույթների դափնեկիր է, լսարանը բառացիորեն նվաճեց խմբերգային կատարման վարպետությամբ: Երգչախմբի մեներգիչների բարձր պրոֆեսիոնալիզմը, խմբերգային հնչեղության խիստ ճշգրտվածությունը, երգչախմբի կատարման հստակությունը, զգեստների գեղագիտական զսպվածությունը, անկասկած, պայմանավորեցին այն բարձրակետը, երբ բեմ հրավիրվեց Հայաստանի ժողովրդական արտիստ Ռոբերտ Ամիրխանյանը, որն իր հայտնի «Դինգ-Դոնգ» մյուզիքլը գրել է հենց այդ երգչախմբի համար:

Հանդիսությունն ավարտվեց «Սեր եւ հայրենիք» երգի (խոսք՝ Հովիկ Հովեյանի) պրեմիերայով՝ Զալյանի ղեկավարությամբ եւ կոմպոզիտոր ու երաժիշտ Արսեն Ներսիսյանի մասնակցությամբ:

ՆՈՒՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Արտաշես Արևշատյան

Հայ թատերական արվեստի փառավոր էջերը թերթելիս կարելի է հանդիպել վաստակաշատ մի արվեստագետի, որն իր կյանքի տարեգրության փառավոր էջերը կապեց 20-րդ դարի հայ խոշոր արվեստագետների՝ Վ. Աճեմյանի, Վ. Փափազյանի, Հր. Ներսիսյանի, Գ. Ջանիբեկյանի, Դ. Մալյանի, Կ. Խաչվանքյանի, Իզաբելլա եւ Հայկ Դանզասների ու հայ բեմի շատ նշանավոր անհատների հետ: Դերասանի անհատականությունը ձեւավորվել է Շիրվանզադեի, Չարենցի, Շեքսպիրի, Թաթուլ Հուրյանի, Հովհ. Աբելյանի ընկերության, բարեկամության եւ մտերմության շրջապատում: Մինչ օրս բազմաթիվ չարձանագրված փաստեր փառք ու պատիվ են բերում արվեստագետի անհատականությանը: Դերասան, երգիչ, ռեժիսոր Արտաշես Արեւշատյանի մասին Չարենցն ասել է. «Ձայնական զգացմունքների ոսկիսի ջերմություն, բանաստեղծական ինչ-որ ներքին, ինչ-որ հյութեղ երանգավորումներ կան «Ինքնամեղ արքայական» երգի կատարման մեջ, իսկ «Յար արի, յարը» եւ «Ես քեզ տեսա» երգերի կատարումները պարզապես ցնցող են: Երաժշտական երգչական ինչ զարմանալի տվյալներ»: Կա՞ ուրեմն Ա. Արեւշատյանի արվեստի գնահատման ավելի բարձր չափանիշ, քան Չարենցի այս բնորոշումը: Այստեղից կարելի է եզրակացնել այն շռնդալից հաջողությունը, որով բեմադրվել է մտել Արտաշես Արեւշատյանը: Նա իր դերասանական մկրտությունը ստացել է Երեւանի բանվորական թատրոնում, ուր գեղարվեստական ղեկավար Լեւոն Քալանթարը նրա մեջ բացահայտեց շնորհալի դերասանին: Նրա առաջին դերակատարումները՝ Մուրոմսկի («Կրեչինսկու հարսանիքը»), Կլառա («Դար»), Սպավենտա («Խնդության փողոց») մեծ հաջողություններ ունեցան: Իսկ «Չար ոգի» ներկայացման մեջ Գիժ Դանիելի դերակատարման մասին Շիրվանզադեն ասել է. «Գիժ Դանիելի դերում շատ դերակատարներ եմ տեսել, եւ այդ դերի մենաշնորհը Հովհ. Աբելյանինն էր: Սակայն չեմ կարող անկեղծ չլինել եւ չասել, որ երիտասարդ արտիստ Արտաշես Արեւշատյանն ինձ պարզապես հուզեց իր ներքին հարուստ ջերմությամբ ու ձայնական անսպառ կարողություններով»:

Ա. Արեւշատյանը Հայաստանի Լուսժողկոմատի կողմից գործուղվելով Մոսկվա, աշակերտում է Ռուբեն Սիմոնովին, Բորիս Շչուկինին, ծանոթանում ռուսական առաջադեմ բեմարվեստին: Վերադառնալուց հետո նա աշխատում է Բաքվի հայկական, այնուհետեւ Վանաձորի թատրոններում: 1940-ականներից Վավիկ Վարդանյանի հրավերով նա աշխատում է Գ. Սունդուկյանի անվան թատրոնում: Հ. Ներսիսյանի, Գ. Ջանիբեկյանի, Ա. Ավետյանի, Դ. Մալյանի նման մեծությունների կողքին նա առանձնացավ իր արտիստական բարձր կարողություններով, դարձավ թատրոնի հերոսական, երգչական, բնութագրական լավագույն կերպարները բեմում մարմնավորող մեծագույն վարպետը:

Բաբկեն Ներսիսյանը՝ Սայաթ-Նովայի եւ Արտաշես Արեւշատյանը՝ Աշուղ Ղուլի դերերում «Սայաթ-Նովա» ֆիլմում:

1950-ական թվականին Վ. Աճեմյանի եւ Թ. Սարյանի հրավերով աշխատեց երաժշտական կոմեդիայի պետական թատրոնում՝ կերտելով Հոր-հոր աղայի («Կարինե»), Թափառնիկոսի («Աստմնաբույժն արեւելյան») երաժշտական անզուգական կերպարները: Բնությունը նրան պարգեւել էր արտաքին եւ ներքին բազում շնորհներ, որը նպաստեց նրա շուրջ հինգ տասնյակ դերակատարումների հաջողություններին:

Թատերական գործիչների միությունն օրերս կազմակերպել էր տաղանդավոր դերասանին նվիրված հուշ-երեկո, որի ժամանակ զեկուցողը՝ Սերգեյ Առաքելյանը, թատերական աշխարհին դերասանի կյանքի ու ստեղծագործական գործունեության ոչ միայն հետաքրքրական փաստեր, այլեւ հայտնի եւ անհայտ հրաշալի նորություններ հաղորդեց, որոնք թատերական արվեստի տարեգրության փայլուն էջեր կդառնան: Դերասանի ժառանգները ու նրա արվեստի երկրպագուները հուշեր պատմեցին նրա մասին:

ՌՈԲԵՐՏ ԴԱՎԹՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

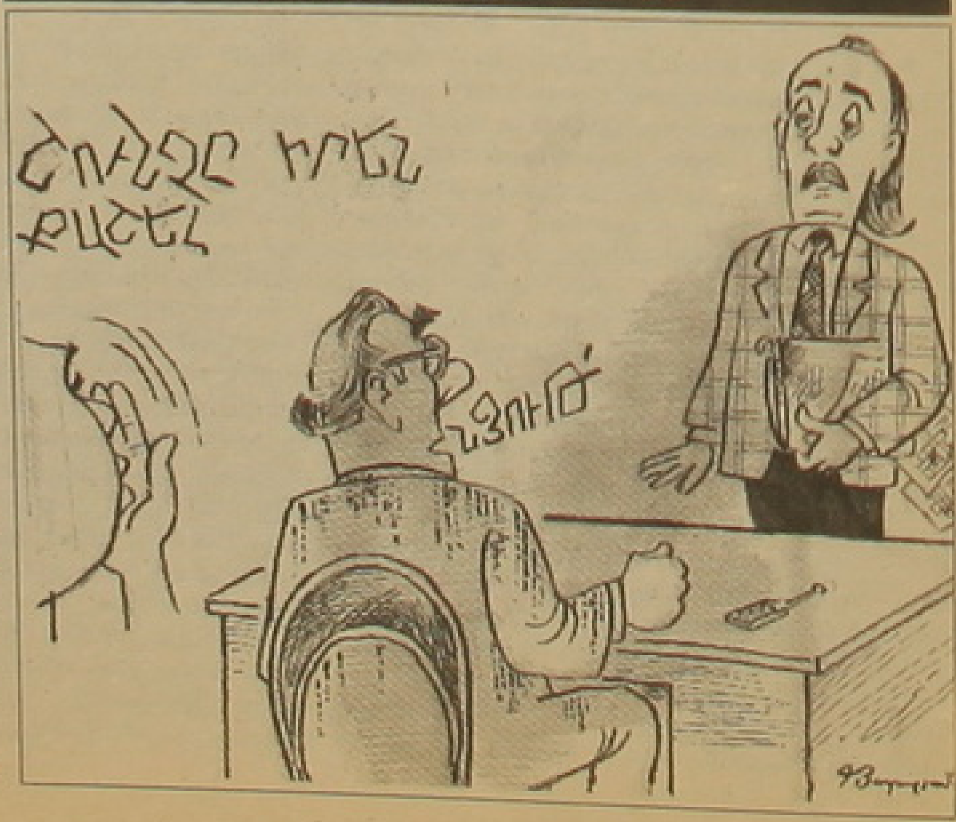

CONVERSE BANK

Հավելված 6

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական արդյունքների մասին (Ձև 6)
«30» հունիսի 2004 թ.
«Կոնվերս բանկ» ՓԲԸ, f. Երևան, Վ. Սարգսյան 26

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջան	Հաշվետու տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը	Նախորդ տարվա սկզբից մինչև նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանը
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	566366	453094	1087060	939182
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	187891	158701	388332	314422
Զուտ տոկոսային եկամուտ	378475	294393	698728	624760
Շահաբաժնի տեսքով եկամուտներ	894	148	2789	330
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	204039	301553	408616	457514
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	34005	149236	57452	193984
Առևտրային նպատակով պահվող ներդրումների զուտ շահույթ/ (վնաս)	62593	65373	134480	113880
Վաճառքի նպատակով պահվող ներդրումներից զուտ շահույթ/ (վնաս)	0	0	0	-2521
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներից զուտ շահույթ/ (վնաս)	-20871	0	-20871	597
Արտարժութային գործառնություններից զուտ շահույթ/ (վնաս)	38331	32502	70372	5288
Այլ գործառնական եկամուտ	71544	67340	133479	116731
Գործառնական եկամուտ	356530	466916	728865	691819
Վարկերից և այլ փոխատվություններից առաջացած կորուստներ	-104289	428059	-279710	642394
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	250355	148205	448142	285677
Այլ գործառնական ծախսեր	71214	50938	135565	128844
	0	0		
Շահույթ/(վնաս) հարկումից առաջ	483720	-15129	1066144	65680
Շահութահարկի գծով ծախս /փոխհատուցում/	96698	-3047	213230	13115
Շահույթ (վնաս) հարկումից հետո	387022	-12082	852914	52565
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող բազային շահույթ				
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող նոսրացված շահույթ				

Բանկի աշխատակիցների թվաքանակը	236
պայմանագրային աշխատակիցների թվաքանակը	33

Գլխավոր տնօրեն — Ս.Նասիբյան
Գլխավոր հաշվապահ — Ա.Կարախանյան

Հավելված 7

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ (Ձև 7)

«30» հունիսի 2004 թ.
«Կոնվերս բանկ» ՓԲԸ, f. Երևան, Վ. Սարգսյան 26

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա վերջ
1	**Ակտիվներ**		
1.1	Դրամական միջոցներ և մնացորդներ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում	5,099,010	2,511,941
1.2	Այլ պահանջներ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի նկատմամբ	397,347	130,000
1.3	Թանկարժեք մետաղներով հաշիվներ և ավանդներ	-	-
1.4	Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ներդրումներ	2,204,552	1,151,318
1.5	Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	4,253,965	8,071,140
1.6	Դրամական շուկայում այլ տեղաբաշխումներ	209,013	221,334
1.7	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	14,249,350	8,986,785
1.8	Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումներ	81,770	83,123
1.9	Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	58,330	43,278
1.10	Վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	-	-
1.11	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	2,814,962	2,879,349
1.12	Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում		
1.13	Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում	52,831	6,437
1.14	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	866,280	811,168
1.15	Հետաձգված հարկային ակտիվ	2,117	2,117
1.16	Ստացվելիք տոկոսներ	108,390	128,819
1.17	Այլ ակտիվներ	282,045	227,261
	Ընդամենը՝ ակտիվներ	30,679,962	25,254,070
2	**Պարտավորություններ**		
2.1	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի նկատմամբ պարտավորություններ	1,500,000	900,000
2.3	Այլ բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	5,009,438	651,552
2.4	Դրամական շուկայից ստացված այլ փոխառություններ	1,453,750	1,543,869
2.5	Բանկային հաշիվներ	9,037,911	10,718,322
2.6	Հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ	7,546,746	6,029,292
2.7	Պարտավորություններ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության նկատմամբ	515,256	772,552
2.8	Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	-	-
2.9	Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ	-	-
2.10	Բանկի կողմից թողարկված այլ արժեթղթեր	-	
2.11	Պահուստներ	47,404	149,773
2.12	Վճարվելիք գումարներ	470,350	8,530
2.13	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-
2.14	Վճարվելիք տոկոսներ	222,675	182,005
2.15	Այլ պարտավորություններ	907,311	922,787
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ	26,710,841	21,878,682
3	**Կապիտալ**		
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	1,296,366	1,296,366
3.3	Պահուստներ	315,167	217,788
3.3.1	Գլխավոր պահուստ	130,973	33,367
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ	184,194	184,421
3.4	Կուտակված շահույթ	2,357,588	1,861,234
	Ընդամենը՝ կապիտալ	3,969,121	3,375,388
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ	30,679,962	25,254,070

Գլխավոր տնօրեն — Ս. Նասիբյան
Գլխավոր հաշվապահ — Ա.Կարախանյան

Հավելված 8

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն (Ձև 8)
«30» հունիսի 2004թ
«Կոնվերս բանկ» ՓԲԸ, f. Երևան, Վ. Սարգսյան 26

Նախորդ տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վերագնահատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Հոդվածներ					
Մնացորդը առ 31 դեկտ. 2002թ.	1296366	33367	161802	1389908	2881443
Հաշվապահական հաշվառման խաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը					
Վերահաշվարկված մնացորդը					
Ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված եկամուտներ և վնասներ			20715		
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում					
Շահաբաժիններ					
Զուտ շահույթ/ վնաս				35862	
Մնացորդը առ 30 հունիսի 2003թ.	1296366	33367	182517	1425770	2938020

Հաշվետու տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վերագնահատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Հոդվածներ					
Մնացորդը առ 31 դեկտ. 2003թ.	1296366	33367	184421	1861234	3375388
Հաշվապահական հաշվառման խաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը					
Վերահաշվարկված մնացորդը					
Ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված եկամուտներ և վնասներ			-227		
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում					
Շահաբաժիններ				-258957	
Զուտ շահույթ/ վնաս		97606		755312	
Մնացորդը առ 30 հունիսի 2004թ.	1296366	130973	184194	2357589	3969122

Գլխավոր տնօրեն — Ս. Նասիբյան
Գլխավոր հաշվապահ — Ա.Կարախանյան

Հավելված 9

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Բանկի դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (Ձև 9)
«30» հունիսի 2004թ
ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ ՓԲԸ, f.Երևան Վազգեն Սարգսյանի 26

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ընթացիկ տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը	Նախորդ տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը
1. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական գործունեությունից	-2,934,621	9,562,340
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	1,409,609	657,224
Ստացված տոկոսներ	1,136,285	892,453
Վճարված տոկոսներ	-337,525	-300,143
Կորուստների վերականգնում	553,627	12,807
Ստացված շահաբաժիններ	2,789	148
Ստացված զուտ կոմիսիոն գումարներ	349,090	276,174
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	-174,867	-116,753
Վճարված հարկեր	-119,790	-107,462
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	-4,344,230	8,905,116
Տեղաբաշխված միջոցների նվազում (ավելացում)	-6,459,380	630,133
Ներգրավված միջոցների ավելացում (նվազում)	3,210,548	4,525,504
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի ներդրումների նվազում (ավելացում)	-1,197,912	-996,159
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում (ավելացում)	0	0
Դրամական միջոցներ զուտ հոսքեր այլ գործառնական գործունեությունից	102,514	4,745,638
2. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	-92,068	-854,788
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նվազում (ավելացում)	22,840	-773,836
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)	0	0
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)	0	0
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	-69,074	-78,985
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում	0	0
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից	-45,834	-1,967
3. Դրամական միջոցներ զուտ հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	2,159,499	-527,738
Վճարված շահաբաժիններ	-261,220	
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	600,000	300,000
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	1,829,478	-589,520
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)	0	215,975
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)	0	0
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում	0	60,556
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)	0	0
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից	-8,759	-82,799
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	-514,047	48,278
Դրամական միջոցների զուտ հոսք	-1,381,237	8,228,092
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	10,566,496	7,784,724
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	9,185,260	16,012,816

Գլխավոր տնօրեն — Ս. Նասիբյան
Գլխավոր հաշվապահ — Ա.Կարախանյան

Ձև թիվ 27
(եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ
ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ ՓԲԸ, f.Երևան, Վազգեն Սարգսյան 26
Ամսաթիվը 4/1/2004 թ-ից 6/30/2004 թ.

(հազար դրամ)

Նորմատիվներ	Փաստացի մեծությունը	Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	1,296,366	50,000	խախտում առկա չէ
Ընդհանուր(սեփական) կապիտալ նվազագույն չափը	3,865,805	1,132,000	խախտում առկա չէ
Ն11 ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցության նվազագույն չափը.	24.65%	12%	խախտում առկա չէ
Ն12 հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցության նվազագույն չափը.	23.47%	8%	խախտում առկա չէ
Ն21 Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցության նվազագույն չափը	47.00%	20%	խախտում առկա չէ
Ն22 Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև սահմանային հարաբերակցության նվազագույն չափը	106.44%	80%	խախտում առկա չէ
Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	15.06%	20%	խախտում առկա չէ
Բանկի հետ կապված անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	0.88%	50%	խախտում առկա չէ
Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	0.47%	5%	խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը	2,644,233	1,509,955	խախտում առկա չէ
Արտարժութային համախառն դիրքի առավելագույն չափը	13.07%	25%	խախտում առկա չէ
Երկրորդ խմբի մեջ մտնող արտարժույթների գծով բաց արտարժութային դիրքի առավելագույն չափը	4.70%	5%	խախտում առկա չէ

Գլխավոր տնօրեն — Ս. Նասիբյան
Գլխավոր հաշվապահ — Ա.Կարախանյան

Ֆինանսներ

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ն տրամադրում է վարկեր հետեւյալ պայմաններով

	մինչեւ 3 ամիս	մինչեւ 6 ամիս	6 ամսից ավել
ՀՀ դրամ	2.0% ամսական	1.5-2.0% ամսական	1.5-2.0% ամսական
ԱՄՆ դոլար	2.0 % ամսական	1.5-2.0% ամսական	1.5-2.0% ամսական

Վարկավորման ծրագրեր	տարեկան %	ժամկետ	առավելագույն գումար	գործունեության ոլորտ
Հայ-Գերմանական ֆոնդի ծրագիր	16-24%	մինչեւ 2 տարի	33.000.000 ՀՀ դրամ	փոքր եւ միջին բիզնես
Express վարկեր	26% 2% միջնորդավճար	մինչեւ 1 տարի	1.000.000 ՀՀ դրամ	փոքր եւ միջին բիզնես
Ձեռնարկությունների զարգացման ծրագիր	18 %	մինչեւ 7 տարի	500000 ԱՄՆ դոլար	բիզնեսի զարգացման համար
Գյուղատնտեսական բարեփոխումների աջակցության ծրագիր	12%	մինչեւ 5 տարի	50000 ԱՄՆ դոլար	գյուղատնտեսություն եւ սննդի արդյունաբերություն
Սպառողական վարկեր	24%	մինչեւ1.5 տարի	-	Արտադրանքների ապառիկ ձեռքբերման նպատակով վարկավորում
	22%	մինչեւ 3 տարի	-	Ավտոմեքենաների ձեռքբերման նպատակային վարկավորում
	22-30%	մինչեւ 1 տարի	-	Ոսկյա իրերի, թանկարժեք քարերի (աղամանդ) գրավադրմամբ
	14-18%	5 տարի	մինչեւ 50.000 ԱՄՆ դոլար 40-50% կանխավճար	Հիփոթեքային վարկեր/ բանկի աշխատակիցների եւ 6 ամիս եւ ավել ակտիվ շարժ ունեցող հաճախորդների համար

ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը հուլիսի 13-ի նիստում հաստատեց «ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպություններում կանխիկ դրամով կատարվող գործառնությունները» կանոնակարգ 21-ը, փոփոխություններ կատարեց «ՀՀ Կենտրոնական բանկի հաշվապահական հաշվառման վարման կանոնները» ձեռնարկում եւ «ՀՀ Կենտրոնական բանկի հաշվապահական հաշվառման հաշիվների պլանում»:

ԿԲ խորհրդի որոշմամբ արտարժույթի առք ու վաճառքի լիցենզիաներ տրամադրվեցին անհատ ձեռնարկատեր Հրաչյա Ռուբենյանին եւ «Լավել-Թրավել» ՍՊԸ-ին, իսկ անհատ ձեռնարկատեր «Արտակ Մանուկյան» փոխանակման կետին այլ վայրում եւս արտարժույթի առք ու վաճառք իրականացնելու լիցենզիա տրամադրվեց:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

«ԵՎՐԱՍԻԱ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԸ

հրավիրում է հասարակական կազմակերպություններին մասնակցելու

«Համայնքային կազմակերպությունների կայուն զարգացում»

խորագրով մրցույթին

Մրցույթի նպատակն է քաղաքացիական ակտիվության հետագա զարգացումը համայնքային կազմակերպությունների կայուն մոդելների ստեղծման միջոցով: Մրցույթին կարող են մասնակցել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հասարակական կազմակերպության կարգավիճակում գրանցված համայնքային կազմակերպությունները: Պայմաններին ծանոթանալու, ինչպես նաեւ անհրաժեշտ փաստաթղթերի փաթեթը ստանալու համար կարող եք դիմել «Եվրասիա» հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակներ հետեւյալ հասցեներով.

ք. Երեւան, Դեմիրճյան 4, հեռ.՝ 58 60 59, 58 61 59

ք. Գյումրի, Ախուրյանի նրբանցք 82ա, հեռ.՝ (041) 35 949

կամ այցելել մեր վեբ կայքը՝ www.eurasia.am

Մրցութային փաստաթղթերի փաթեթը, ինչպես նաեւ անհրաժեշտ խորհրդատվություն դիմորդներին կտրամադրվի նաեւ տեղեկատվական սեմինարի ժամանակ, որը տեղի կունենա «Եվրասիա» հիմնադրամի երեւանյան գրասենյակում, 2004 թ. հուլիսի 23-ին:

Հայտերի ներկայացման ժամկետն է **2004 թ. օգոստոսի 9-ը, ժամը 17:00**:

Մրցույթը ֆինանսավորում է ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID):

IN ARMENIAN, RUSSIAN, **www.azg.am,** ENGLISH AND TURKISH.

ՀԱՄԱՐԱՎԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է ՀՀ Սյունիքի մարզում գործող «Գորիս» ՀԷԿ-ի էլեկտրաէներգիա արտադրելու նպատակով Գորիս գետից 367 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. հուլիսի 26-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱՐԱՎԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է Ախուրյան գետի ափամերձ ջրանցքով սնվող «Ա-Նի» ԲԲԸ կողմից կառուցվող «[illegible]» ՀԷԿ-ի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. հուլիսի 26-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

տեղեկագրքով, Ինտերնետով, CD-ով, հեռախոսով

ՍՓՅՈՒՌ տեղեկատվական ծառայություն

Երեւան, Փավստոս Բուզանդի 1/3, 7-րդ հարկ

Հեռ. 590000 www.spyur.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը հուլիսի 12-ին Կենտրոնական բանկի գործառնությունների տոկոսադրույքները թողեց անփոփոխ. կնքվող ռեպո-համաձայնագրերի տոկոսադրույքը՝ տարեկան 6, տրամադրվող լոմբարդային վարկերինը՝ 20, իսկ ներգրավվող ավանդներինը՝ 1 տոկոս:

Խորհուրդը հաստատեց «ՀՀ Կենտրոնական բանկում արժեթղթերի հաշվապահական հաշվառման կարգը»՝ նոր խմբագրությամբ:

***

ԿԲ մամուլի ծառայությունը հրապարակում է հունիսի 11-24-ն ընկած ժամանակահատվածում մակրոտնտեսական իրավիճակի եւ ֆինանսական շուկայի միտումների նկարագիրը:

Մակրոտնտեսական իրավիճակը: Ըստ Ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական տվյալների, հունիսի 10-20-ը գրանցվել է 2.76% գնանկում, իսկ մայիսի 20-ից հունիսի 20-ը՝ 0.1% գնանկում:

Հունիսի 11-24-ն ընկած ժամանակահատվածում բյուջեի միջին օրական հարկային եկամուտները կազմել են մոտ 839 մլն դրամ:

Դրամավարկային քաղաքականություն: Հաշվետու ժամանակահատվածում փողի բազան, ընդհանուր առմամբ մնալով ծրագրայինի շրջանակներում, աճել է 1 մլրդ 922 մլն դրամով՝ կազմելով 106 մլրդ 53 մլն դրամ: Փողի բազայի աճն ուղեկցվել է ԶԱԱ-ի 3 մլրդ 627 մլն դրամ աճով եւ ԶՆԱ-ի՝ 1 մլրդ 705 մլն դրամ նվազմամբ:

ԶԱԱ-ի աճը հիմնականում պայմանավորված է այլ ակտիվների 3 մլրդ 760 մլն դրամի եւ բյուջեի արտարժութային եկամուտների 178 մլն դրամի աճով: Նշված ժամանակահատվածում վճարվել է նաեւ 311 մլն դրամի արտաքին պարտքի տոկոսագումարներ: Այլ ակտիվներն աճել են հիմնականում 3 մլրդ 477 մլն դրամի արժութային սվոփի մարման, իսկ բյուջեի արտարժութային եկամուտները՝ Լինսի հիմնադրամի դրամաշնորհային միջոցներից 194 մլն դրամ գումարի ստացման եւ 16 մլն դրամի անդամակցության գումարի վճարման հաշվին:

ԶՆԱ-ի նվազումը պայմանավորված է եղել Կենտրոնական գանձապետական միասնական հաշվի մնացորդի 1 մլրդ 956 մլն դրամ կուտակմամբ եւ զուտ այլ ակտիվների 3 մլրդ 717 մլն դրամ նվազմամբ: Բանկերի պարտավորությունները, ի հաշիվ 1 մլրդ 380 մլն դրամի հակադարձ ռեպո գործարքի զուտ կնքման, 500 մլն դրամի ավանդի մարման եւ KfW միջոցներից 1 մլրդ 350 մլն դրամ վարկի տրամադրման, աճել են 3 մլրդ 947 մլն դրամով՝ կազմելով 8 մլրդ 346 մլն դրամ:

Հունիսի 18-ին նախորդող շաբաթվա ընթացքում փողի զանգվածն (առանց կուտակված տոկոսների) աճել է 2 մլրդ 415 մլն դրամով եւ կազմել 231 մլրդ 448 մլն դրամ: Շրջանառության մեջ եղած կանխիկը նվազել է 713 մլն դրամով, իսկ ավանդներն աճել են 3 մլրդ 128 մլն դրամով: Ցպահանջ արտարժութային ավանդներն աճել են 1 մլրդ 227 մլն դրամով, իսկ ցպահանջ դրամային ավանդները՝ 903 մլն դրամով: Ժամկետային արտարժութային ավանդներն աճել են 267 մլն դրամով եւ կազմել 53 մլրդ 137 մլն դրամ: Պայմանավորված վերոգրյալով՝ դրամային զանգվածն աճել է 921 մլն դրամով եւ հունիսի 18-ին կազմել 123 մլրդ 308 մլն դրամ:

Ֆինանսական շուկայի միտումները: Հունիսի 11-24-ն ընկած ժամանակաշրջանում թղթակցային հաշիվների միջին մակարդակը կազմել է 19,792 մլն դրամ, իսկ պարտադիր պահուստավորումը՝ 14,091 մլն դրամ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ներքին արժութային շուկայում, ՊՊ առաջնային եւ երկրորդային շուկաներում դիտվել են հետեւյալ միտումները:

Ներքին արժութային շուկա: Վերոհիշյալ ժամանակահատվածում ՀՀ ԿԲ կողմից արժութային շուկայում գործառնություններ չեն իրականացվել:

Միջբանկային շուկայում գործառնությունների համախառն ծավալը կազմել է 77 մլն ԱՄՆ դոլար, որից 40 մլն ԱՄՆ դոլարի առք եւ 37 մլն ԱՄՆ դոլարի վաճառք համապատասխանաբար 543.78 եւ 545.71 դրամ միջին կշռված փոխարժեքներով:

Նշված ժամանակահատվածում արտարժույթի շուկայում ձեւավորված ՀՀ դրամի փոխարժեքը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեւորվել է 1.01%-ով՝ 546.08 դրամից մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց հասնելով մինչեւ 540.57 դրամի:

ՊՊ առաջնային շուկա: Տեղի է ունեցել ՊՊ-երի 2 թողարկում, տեղաբաշխվել են 60 եւ 48-ամսյա պարտատոմսեր՝ 4 մլրդ դրամ ընդհանուր ծավալով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում թողարկվել է 60-ամսյա պարտատոմս՝ 2 մլրդ դրամ ծավալով, որի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 8,344 մլն դրամ (417.20%)՝ արդյունքում ձեւավորելով 8.79% միջին կշռված եկամտաբերություն: Երկրորդ շաբաթվա ընթացքում տեղաբաշխվել է 48-ամսյա պարտատոմս, որի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 6 մլրդ 83 մլն դրամ (304.18%) եւ ձեւավորվել է 7.99% եկամտաբերություն:

ՊՊ երկրորդային շուկա: Իրականացվել է 719 մլն դրամի գործարք 7.54% միջին կշռված եկամտաբերությամբ: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 120 մլն դրամի գործարք 6.42%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 599 մլն դրամի գործարք 7.76%-ով:

Միջբանկային ռեպո գործառնություններ: Միջբանկային շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը կազմել է 2 մլրդ 938 մլն դրամ՝ 4.12% միջին կշռված տոկոսադրույքով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 905 մլն դրամ ծավալով ռեպո գործարք՝ 3.92%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 2 մլրդ 34 մլն դրամ ծավալով գործարք՝ 4.21%-ով:

Հաջորդ երկշաբաթյա ժամանակահատվածի ծրագրավորում: Ս.թ. հունիսի 25-ից հուլիսի 8-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի բազայի միջին ցուցանիշը կազմել է 111 մլրդ 226 մլն դրամ:

Ըստ ծրագրավորման, կիրականացվի 332 մլն դրամի արտաքին պարտքի տոկոսագումարի վճարում, ինչպես նաեւ 242 մլն դրամի անդամակցության գումարների վճարում: Ակնկալվում է նաեւ Եվրամիության կողմից ստանալ 3 մլրդ 630 մլն դրամ (5.5 մլն եվրո) գումարի դրամաշնորհ եւ 990 մլն դրամ գումարի դրամաշնորհ (FSP), ինչպես նաեւ 171 մլն դրամի գումար՝ Լինսի հիմնադրամի դրամաշնորհային միջոցներից: Այլ ակտիվները նշված ժամանակահատվածում կնվազեն 44 մլն դրամով: Վերոհիշյալ հոսքերը կհանգեցնեն ԶԱԱ-ի ցուցանիշի 4 մլրդ 173 մլն դրամի աճի:

Կառավարության զուտ պարտավորությունների ցուցանիշը, ըստ Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության բյուջետային հարցերի հանձնաժողովի տվյալների, կաճի 56 մլն դրամով՝ պայմանավորված Կենտրոնական գանձապետարանի միասնական հաշվի մնացորդի համանման գումարի նվազմամբ: Բանկերի պարտավորությունները կաճեն 900 մլն դրամով: Ակնկալվում է 900 մլն դրամի վարկի տրամադրում՝ KfW միջոցներից: 44 մլն դրամով կաճեն նաեւ զուտ այլ ակտիվները: Վերոհիշյալ փոփոխությունները կհանգեցնեն ԶՆԱ-ի 1 մլրդ դրամի աճի:

Հաշվի առնելով մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, ֆինանսական շուկաներում առկա միտումները, ինչպես նաեւ այն, որ Կենտրոնական բանկն ակտիվ գործառնություններ չի նախատեսում՝ ԿԲ խորհուրդը որոշեց տոկոսադրույքները թողնել անփոփոխ՝ բանկերից ներգրավված ավանդների համար 1%, ռեպո համաձայնագրերի համար՝ 6%, լոմբարդային վարկերի համար՝ 20%:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 13.07.2004 Գինը՝ 100 դրամ